

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 31-32 (3098-3099) 2009 JULY - LIEPA 28 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • www.tevzib.com • Nr. kaina \$1

Darbo ir vienybės keliu

Prieš Lietuvos prezidento rinkimus ir po taupių, vieno rato pareikalavusių rinkimų, kalbant valstybės vadovavimo klausimais, vis prasikiša pabrėžimas, kad prezidento galia esanti ribota.

ŠITOKS pabrėžimas vienur nuskamba linksmiau, kitur liūdniau. Vieniems gal smagu, kad ta prezidentinė galia apkarpyta ir kad seimas – tai viskas; kitiems gal liūdna, nes jeigu prezidentas turėtų daugiau galios, lengviau būtų galima sutvarkyti apleistas sritis. Kaip kas visa tai jausių ar kritikuotų, Konstitucija nurodo pareigūnų veiklą ir darbo plotmes. Ar tai kada nors bus keičiama, tuo tarpu jokių ženklų nėra, greičiausiai, dėl to, kad esamas galių balansas praktiškai dabartinei Lietuvai tinka. Jei jis būtų milžinas, kalnus nuverstų – tokių išvadų galima užtikti pasakose. Tikroviniame gyvenime nėra nei tokių milžinų, nei tokių kalnų. Po rinkimų, kaip po šėlusių vėtrų, laukiama staigių nušviesėjimų – iš naujo suskaičiuojami pažadai, ir pagal sudarytą sąrašą daugelis pasiruošę tuoj pat paženklinti, kas atlikta. Deja, tesikeičia žmonės, o būklė, kokia buvo, tokia tuo tarpu ir lieka. Jai pakeisti reikia ne tik laiko, bet ir naujo mechanizmo, kuris per jokus rinkimus neatsiranda. Reikia susiorganizavimo, vadovaujančiam tinkamos paramos ir talkos. Naujoji mūsų prezidentė Dalia Grybauskaitė, dar iškilmių garsams gerai nenuaidėjus, išskrido su darbo vizitu į Švediją, aplankė Latviją. Greičiau tai padaryti nebūtų įstengęs joks kitas vadovas. Bet tuoj pat jos pasirinkimas skristi į šiaurę, o ne į pietus susilaukė niurnėjimo, turbūt iš tų, kurie mano, kad pirmasis prezidento vizitas turėjęs labiau derintis su ką tik praėjusia Liublino unijos švente. Prezidentei pasirinkus Švediją, tai jau ženklas, kad naujajai šalies vadovei pirmiausia rūpės ekonominiai reikalai. Siekiant gerovės, svarbių dalykų negalima nustumti į antrąjį planą.

PIRMENYBĖ darbui, rodoma prezidentės, turėtų pasukti ir nusistovėjusį prislėgtą nuotaikų ratą. Neigiamas įsikilimas, kad mes patys nieko, išskyrus krepšinį, nebegalime be kitų pagalbos padaryti, turėtų pradėti išnykti. Vieningo darbo išjudinta tauta gali ir tuos pasakų kalnus nuversti. Pirmiausia reikia tuo tikėti ir įsidrąsinti dovydiškai šalia galiūnų atsistoti. Žvelgdami į Valdovų rūmus, garbindami kad ir didžią praeitį, laimėtus mūsų ir gerus bendražygius, kad ir stiprybės iš anų laikų semdami – neturėtume likti vien tik stebėtojai ir laukti, ką ta naujoji prezidentė padarys, kokie čia perversmai įvyks, kiek čia kam naudos bus padalinta. Jei darbo linkmė nurodoma asmens, kuriam patikėta vadovauti – tarnauti Lietuvai, nuo to nurodymo neturėtų šalintis joks balsuotojas, laukęs permainių ir stebuklų. Pastarieji atsiranda visiems su daina į talkas einant, matant savo rankų ir protų darbo rezultatus. Pagalbos ir talkos dvasia turėtų iš naujo atgimti, ir tai tokia, kokia yra buvusi mūsų senolių sodžiuose. Bendravimas visų su visais, nesiskirstant į socialines ar kilmės grupes, visada bus tvirtesnis laidas stiprėti visapusiškai. Negausiai tautai to labiausiai reikia. Darbo ir tarpusavio talkos pagrindais stiprinama valstybė visada jausis mažiau priklausoma nuo kitų, nes ką pats padarai, tas brangesnis ir labiau saugomas. Kaimynystė ir užsienis – objektai dideli ir prašosi atitinkamo dėmesio. Tačiau savasis kiemas turėtų būti taip tvarkomas, kad jis atrodytų ne blogesnis už užsieninį. O tam reikia ir vienybės atstatymo ir, anot prezidentės, susitaikymo. “Esame viena tauta, viena valstybė, tik dirbdami kartu įveiksime ekonomikos, politikos ir moralės nuosmukį Lietuvoje”, – Prezidentūrą perimdama pasakė prezidentė. ČS

Lietuvos respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė (viršuje trečia iš kairės, apačioje tarp gausių iškilmės dalyvių), 2009 m. liepos 12 d. prisiekusi tarnauti Lietuvai
Ntrs. iš Lietuvos seimo tinklalapio

Tryliktasis PLB seimas (II)

Antroji diena – didžiulis tempas ir aktualios diskusijos

Antroji PLB XIII seimo darbo diena paliko dvejomis įspūdį. Viena vertus, buvo labai įdomu. Galima buvo išklausyti pranešimus, diskusijas, pajusti skirtingų kraštų bendruomenių specifiką. Kita vertus, trikdė pasirinkta didžiulė sparta ir tai, jog nebelikdavo laiko gilesniems svarstymams ir bandymams išryškinti skirtingas perspektyvas. Tikrai seniai neteko matyti taip puikiai savo darbą atliekančių pirmininkaujančių, iš kurių tikrai daug ko galėtų pasimokyti ir LR seimo pirmininkas ir jo pavaduotojai. Tačiau pirmininkaujantys buvo bejėgiai ką nors pakeisti. Tuo labiau, kad dar pirmą dieną buvo sutarta, jog diskusijoms turi būti skiriamas ilgesnis laikas, trumpinant prane-

šimus. Tačiau ar įmanoma aptarti tokį svarbų klausimą, kaip lituanistinis švietimas už Lietuvos ribų, per pusvalandį? Aišku, kad ne. Taip pat naivu tikėtis, kad užsienio reikalų ministerio pranešimas ir diskusija neužsitęs.

Tikrai nenoriu mesti akmens į PLB seimo darbotvarkės sudarytojų daržą. Visi į darbotvarkę įtraukti klausimai tikrai svarbūs. Tačiau tik pritarti galiu Australijos lietuvių bendruomenės pirmininkei Angonitai Wallis, kuri pasiūlė, jog kitas PLB seimas turėtų tęstis bent vieną dieną ilgiau. Jai, beje, antrino ir Gabrielius Žemkalnis, taikliai atkreipdamas dėmesį, kad yra dar daugiau svarbių klausimų, kuriems šiame Seime paprasčiausiai neįmanoma rasti laiko.

Dar vienas pastebėjimas – nutarimų tvirtinimas yra paliktas paskutinei dienai. Tai dažna praktika. Tačiau, mano įsitikinimu, vertėtų griežčiau reikalauti iš kalbėtojų, jog jie ne tik papasakotų apie problemas ir džiaugsmus, bet taip pat dar tribūnoje suformuluotų aiškius pasiūlymus, kaip būklė gali būti pagerinta, ką PLB seimas gali padaryti vienu ar kitu klausimu. Nepaisant šių pastabų, galima išsakyti daug komplimentų PLB seimo dalyviams. Sunkūs klausimai svarstyti konstruktyviai, be mažiausio pykčio, išsiklausant vienas į kitą. Nepasiduota pagundai svaidytis kaltinimais. Vyravo siekis pasidžiaugti pozityviais dalykais, kartu realistiškai vertinant dabartinę situaciją.

Nukelta į 4-ą psl.

Šiame numeryje

Tryliktasis PLB seimas – 1,4,11 psl.

Atnaujintai Marijonų vienuolijai – šimtas! – 2 psl.

Lietuvos prezidentė – Dalia Grybauskaitė – 3 psl.

Aštuntosios Valdovų rūmų rėmėjų pagerbimo iškilmės – 4,7 psl.

Italija – žavi, įvairi ir įdomi (Tęsinys) – 8 psl.

Įdomi paroda Tūkstantmečio šventei – 9 psl.

Maistas ir sotina, ir gydo – 10 psl.

PLSŽ daugiausia – iš Kanados – 12 psl.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada
Tel. 905 275-4672 • FAX 905 275-4364 • E-mail: tevzib@rogers.com
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija “Žiburiai”

Redakcija: red. Č. Senkevičius, red. R. Sakalaitė-Jonaitienė, techninė red. V. Tumosienė. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Metinė prenumerata:
\$70 - reguliari (paprastu paštu) • \$120 - reg. (1 klasės paštu)
\$90 - rėmėjo (paprastu paštu) • \$140 - rėmėjo (1 klasės paštu)
Oro paštu į užjūrius - \$170, paprastu paštu - \$90 (Kan. dol.)
JAV: \$90 - reguliari, \$110 - rėmėjo • \$150 - 1 klasės paštu
JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais.

“TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI” (THE LIGHTS OF HOMELAND) LITHUANIAN WEEKLY
Publisher: Lithuanian Canadian R.C. Cultural Society “Žiburiai”, Inc.
Annual subscriptions: *In Canada* - regular (Publications Mail) - \$70, reg. (Lettermail) - \$120; patron (Publ. Mail) - \$90, patron (Lettermail) - \$140.
Overseas - Airmail - \$170, Surface Mail - \$90 (in CDN funds). *USA* - reg. \$90, patron - \$110, Airmail - \$150. US subscriptions are payable in US funds.
Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address above. Printed in Canada. ISSN 0040-4063
We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs (Agreement No. 40012376. PAP Registration No. 09408, CPM 1001760), and we thank the Lithuanian Canadian Foundation for funding the publication of parish news.

RELIGINIAME GYVENIME

Popiežius Benediktas XVI pasirašė naująją encikliką “Caritas in veritate” birželio 29 d., šv. apaštalų Petro ir Pauliaus iškilmės dieną. Popiežius apie tai pranešė šventųjų apaštalų Petro ir Pauliaus iškilmės vidurdienio maldos proga sakytoje kalboje. Pristatydamas jau trečiąją savo encikliką, Šv. Tėvas sakė, kad netrukus bus paskelbtas “Caritas in veritate” tekstas. Šiame dokumente siekiama pratęsti Dievo Tarno Pauliaus VI 1967 metų enciklikos “Populorum progressio” socialines temas, pagilinant kai kuriuos nūdienės epochos integralios plėtros požiūrius meilės tiesai šviesoje. Jūsų maldoms, sakė popiežius, pavedu ši papildomą Bažnyčios įnašą, kuriuo patvirtinamas išpareigojimas siekti visuotinės pažangos gerbiant žmogaus asmenį ir tikruosius visų žmonių poreikius.

LVK jaunimo pastoracijos taryba davė jaunimui balsą renkant tinkamiausią, aktualiausią iš šešerių pasiūlytų temų 2010 m. vyksiančių Lietuvos jaunimo dienų. Daugiausia palaikymo sulaukė temos “Kelkis ir eik” – 118 balsų ir “Tiesa padarys jus laisvus” – 93 balsai. LJD 2010 svarbią vietą užims bendruomenės: pasirošimo programoje bei LJD metu prisistatys ir liudys apie tikėjimo dalinimąsi su kitais, tarnystę bei bendruomeninį gyvenimą. Šiandien labai svarbu padėti jaunimui atrasti Gyvąją Bažnyčią per bendruomenių įvairumą, grožį ir skirtingas dovanas. Todėl trokštame, jog kuo daugiau bendruomenių įsijungtų ir jaunimo dienos taptų visos Bažnyčios įvykiu. Netrukus bus paskelbti konkursai LJD 2010 logotipui bei himnui sukurti.

Laiške Italijos premierui Silvio Berlusconi G8 viršūnių susitikimo išvakarėse popiežius Benediktas XVI pasveikino ir visus G8 susitikimo dalyvius, pažymėdamas, jog tai, kad šis susitikimas buvo išplėstinis, jame pakviesta nemažai svečių ir stebėtojų, yra pozityvus ženklas, kad dabartinės aktualiausios problemos rūpi visiems: ekonominė-finansinė krizė, klimato kaita. Jis priminė 2000 m. Italijoje vykusį Didžiojo Aštuoneto susitikimą ir tuomet jo pirmtako, Jono Pauliaus II stiprų kreipimąsi į ekonomiškai stipriausių šalių vadovus, prašant juos išlaisvinti besivystančius kraštus nuo skolų jungo ir nuo kraštutinio skurdo priežasčių. 2000 m. priimti išpareigojimai leido didžiajai besivystančių valstybių daliai išgyventi didelį ekonominį augimą, kuris leido viltis, jog kraštutinis skurdas bus išrautas iki 2015 m. Tačiau dabartinė krizė gali šias viltis nupūsti ir dar blogiau, į kraštutinį skurdą nustumti tas grupes, kurios iki šiol turėjo nors minimalų pragyvenimo lygį. Kyla rizika, jog bus atsisakyta tarptautinės pagalbos planų besivystantiems kraštams, ypač Afrikoje.

Kardinolas Audrys Juozas Bačkis naujai šalies prezidentei Daliai Grybauskaitėi ir Lietuvos žmonėms Mišių Vilniaus Arkikatedroje metu linkėjo tikėjimo ir pasiaukojimo. Jis pažymėjo, kad kiekvienas darbas, nesvarbu, kas jį beatliktų, yra svarbus ne tiek, kiek jį vertina aplinkiniai, o tiek, kiek jį įdėta pastangų. “Kiekvienas darbas įgija savo vertę ne dėl to, ką apie jį kalba žiniasklaida ar žmonės, kiek už jį sumokama, bet pagal tai, kiek jį yra įdėta meilės ir pasiaukojimo”.

Atnaujintai Marijonų vienuolijai – šimtas!

Šalia senų (didingų...) vienuolių, skaičiuojančių ne vieną šimtmetį (benediktinų, pranciškonų, jėzuitų), šiemet – 2009-aisiais – sueina kukli sukaktis vienuolijai, kurią nuo sunykimo išgelbėjo Jurgis Matulaitis.

Nesileisdami didelėje literatūroje į platesnę kun. Stanislovo Papčinskio (1631-1701) įkurtos marijonų vienuolijos gyvavimo bei naikinimo (po 1863 m. sukilimo) istoriją, trumpai stabtelėkime prie dviejų periodikos leidinių (lenkų kalba ėjusio dienraščio *Ślowo wileńskie* – *Vilniaus žodis* – bei Kauno dienraščio *Rytas*) ir pažiūrėkime, kaip tartinai jie abu kelia Atnaujintojo vaidmenį, jo diegiamą naujokynę dvasią, apskritai vienuolijos reikšmę visuomenės moralei.

Pirmajame (iš tikrųjų J. Matulaičio nekrologe) nežinomas autorius rašė: “Tegul politika mums lieka tolimesnė. Tebūnie leista pasakyti, kad Lenkijoje po karo (Pirmojo pasaulinio), kuris tiek nacionalizmą sukėlė (...), kartais galima kalbėti ir rašyti apie asmenis bei dalykus kitaip (!), nei žiūrint per ponios politikos langelį”. Kitaip kitu žvilgsniu žiūrint, perbėgama per Jurgio Matulaičio gyvenimą, jo darbus ir gana daug vietos skiriama vienuolijai.

Antai kaip šmaikščiai apie jau atnaujintos vienuolijos (oficialiai jos atnaujinimo apeigos įvyko Varšuvoje 1909 m. rugpjūčio 29 d. vysk. R. Ruškio-Ruškevičiaus privačioje koplyčioje, kur senasis marijonų generolas kun. V. Senkus priėmė pirmuosius J. Matulaičio įžadus) naujokyną įkurdinimą Friburge: “Ir štai 1911 m., pavadindamas ‘konviktų’ – labai kukliai – už 28 km nuo Rusijos (uždraudusios vienuolijas!) pasiuntinybės Berne, steigia savo motininius namus ir naujokyną, kartu – studijų namus (...). O, kiek tam reikėjo drąsos, pasitikėjimo, apdairumo!

Toliau apie viešpatavusią naujokynę dvasią (plintant nacionalizmams...): “Žinau tik, kad tų namų dvasia artino lenkus su lietuviais, neretai jau susipykusius”. Todėl, ypač vertindamas tokią Atnaujintojo darbo linkmę, autorius pripažįsta “Jeigu Arkivyskupas Matulevičius per savo gyvenimą nebūtų nieko daugiau nuveikęs kaip vien atnaujinęs marijonų – tokiais laikais! tokiomis sąlygomis! – jau vien to užtektų, kad jo atminimas lenkų būtų gerbiamas”.

Pabaigoje, išskeldamas vienuolijos svarbą visuomenei, dar sykį grįžta prie Atnaujintojo, jo vaidmens: “Štai kas daro išpūdį. Vertybės mažai tepaisomos. Tik istorikas gali pasakyti, ką reiškia vienuolija moraliniame gyvenime, tautos moralinėje savijautoje. O Arkivyskupas Matulevičius padovanojo Lenkijai būtent vienuoliją”.

Kitame – minėtame *Ryto* – straipsnyje, pavadintame *Atsiminimų žiupsnelis*, autorius (kun. marijonas Antanas Petrauskas) taip pat įkvėptai pasakoja apie Atnaujintojo asmenybę, ypač jo vadovavimo būdą. Skyrelyje *Visų širdis patraukias vadovas* jis rašo: “Jame visi jautėme Kristų gyvenant. Kaip jis mokėjo prie kiekvieno prieiti, su kiekvienu pasikalbėti, susekti jo vidujinį gyvenimą, jo tikslus ir norus!” Todėl vienuoliui būtinas klusnybės įžadas nevaržė, nes (...) arkiv. Jurgio įsakymuose ir paliepimuose kiekvienas (!) matė vyresniųjų planus, nuostabiai suderintus su savo planais, tarsi čia ne vyresniųjų buvo įsakymas, bet jo paties sumanymas (...). Tokį vadovą turint, miela, be abejo, gyventi ir dirbti patiems vienuolijos nariams (...).” Kokie suprantami tokio darbo vaisiai: “Todėl taip veržėsi (!) į Marijonus, kurie tik jautėsi kiek pašaukti. Mat, visus viliojo didingas ir šventas a.a. arkiv. Jurgio asmuo”.

Lenko, lietuvių straipsnių apie vienuolijos Atnaujintoją mintis (besiilsinčios senojoje periodikoje...) kaip primena, iškelia šiandien ištartos aukšto Vatikano svečio – italo – mintys!

Atvykęs į krikščionybės skelbimo, Lietuvos vardo tūkstantmečio paminėjimo iškilmę, kard. A. Sodano pamoksle pasakė: “Asmeninis liudijimas visada buvo svarbiausias Kristaus skelbimo būdas. (Jis) liudija pasauliui tas vertybes, kurių Jėzus mokė. Šitai juk darė ir jūsų žemės šventieji (išsidėmėtina daugiskaita!...), pradedant jūsų Globėju šv. Kazimieru iki pat vyskupo Jurgio Matulaičio. Net jei kartais jų lūpos tylėjo, visada kalbėjo jų gyvenimo pavyzdys”.

Švenčiamas vienuolijos šimtmetis teikvėpia marijonus liudyti, liudyti, liudyti ir sulaukti bent... tūkstantmečio!

Genovaitė Gustaitė

Apie ką buvo rašyta?

Vasarai prasidedant *Tėviškės žiburių* pasiekė prel. dr. Igno Urbono nauja knyga *Meno ir istorijos trupiniai*. Iš tų trupinių sulipdytas gražus kepalas dvasiai pasotinti autoriaus rašytais straipsniais *Draugai* ir *Tėviškės žiburiams*, laikraščiams – šiemet švenčiantiems 100 ir 60 metų darbui sukaktis, bei kitiems. Trumpame autoriaus įvade *Mano žodis* rašoma: “Šia knygele jaučiuosi prisidėjęs prie garbaus lenkų istoriko Jono Długošo Lietuvos krikšto klaidingo aprašo atitaisymo. Nekrologais jaučiu pagerbęs savo draugus ir kitus garbingus asmenis, su kuriais turėjau kontaktą” – 192 puslapių apimtyje, padalintoje į tris skyrius – Menas, Istorija, In Memoriam – telpa 42 straipsniai ir 4 nuotraukėlės.

Periodikos straipsnių rinkiniai, kaip ir šitas, skaitytojus grąžina į praeitį, pilną įvairių įvykių, jų vertinimų, kuriuose vieniems teko aktyviai dalyvauti, kitiems stebėti. Apie šios knygos autorių ne vienas galėtų pasakyti, kad jis suspėdavo visur. O jo išvalgos, jeigu ir liūdno kai kur, tai vistiek šviesios. Jo dzūkišku žvilgsniu persmeigti pasakojimai neleidžia skaitant nuobodžiauti. Knygos viršelių skvernuose paminėti laikraščiai sukaktuviniškai – *Draugas*, seniausias už Lietuvos ribų be pertraukos išeinantis lietuviškas dienraštis, ir *Tėviškės žiburiai* – Kanados lietuvių savaitraštis, įkurtas Kanados lietuvių katalikų kultūros draugijos. Viršelius puošia Aldonos Žemaitytės ir Vidmanto Zavadskio nuotraukos. Nėra abejonės, knyga turi išliekamąją vertę dėl savo įdomių, daugeliui nežinomų žinių apie įvairios veiklos įvykius bei asmenybes, su kuriomis autoriui teko susitikti ar bendrauti. Be to, autoriaus pasisakymai įvairiais klausimais gali būti naudingi istorinių duomenų ieškotojams. Knygą redagavo Regina Pupalaitytė, spausdino “Morkūnas ir Ko” Kaune; išleido “Naujasis Lankas”. Tiražas 200 egz. **Snk.**

Lietuvos prezidentė – Dalia Grybauskaitė

Prezidentės Dalios Grybauskaitės pirmosios darbo dienos: susitikimai su vyriausybės nariais, seimo frakcijų atstovais, darbinė kelionė į Švediją ir kaimyninę Latviją. Lietuvos prezidentė D. Grybauskaitė ir Latvijos prezidentas V. Zatlers (viršuj); prezidentė susitinka su Švedijos ministeriu pirmininku Fr. Reinfeldt; prezidentė priima seimo frakcijų atstovus

Liepos 12 d. iškilmingame Lietuvos respublikos seimo posėdyje Dalia Grybauskaitė prisiekė ir tapo septintąja valstybės prezidentė; ji – pirmoji moteris, tapusi Lietuvos valstybės vadove. Priesaiką priėmė Lietuvos Konstitucinio teismo pirmininkas K. Lapinskas. Prezidento V. Adamkaus įsakymu naujai prezidentei įteiktas Vytauto Didžiojo ordinas su aukso grandine. Priėmusi priesaiką, prezidentė dalyvavo šv. Mišiose Vilniaus arkikatedroje bazilikoje. Kardinolas Audrys Juozas Bačkis naujai Lietuvos valstybės vadovei palinkėjo tikėjimo ir pasiaukojimo visuose darbuose Lietuvos žmonių labui. Prezidentė priėmė iškilmingą Lietuvos kariuomenės paradą, dalyvavo koncerte Katedros aikštėje. Pagal tradiciją vyriausybės vadovas A. Kubilius sugrąžino vyriausybės įgaliojimus prezidentei. Jis buvo paliktas laikinai eiti pareigas, vėliau seimo posėdyje A. Kubiliui vėl buvo patikėta sudaryti atnaujintą 15-tą vyriausybę ir jai vadovauti. Pirmosios naujos prezidentės užsienio kelionės – į Švediją ir kaimyninę Latviją.

Dalia Grybauskaitė prezi-

dente buvo išrinkta gegužės 17 dieną vykusiuose rinkimuose pirmajame rate. Už ją balsavo 68.21% rinkimuose dalyvavusių Lietuvos piliečių.

Nuo antrosios Lietuvos nepriklausomybės atgavimo 1990 kovo 11 d. ji yra ketvirtoji valstybės vadovė. Atkūrus nepriklausomos Lietuvos demokratiškai renkamas institucijas, 1993-1998 m.m. prezi-

ėjo A. Paulauskas. Nuo 2004 iki 2009 liepos 12d. antrajam terminui buvo išrinktas V. Adamkus.

Nuo nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo 1918 m. vasario 16 d. iki sovietų okupacijos 1948 m. Lietuvos prezidentais buvo A. Smetona, A. Stulginskis, K. Grinius, ir sovietinės okupacijos pradžioje – Seimo nutarimu pri-

Naujos prezidentės Dalios Grybauskaitės inauguracijos iškilmėje kardinolas Audrys J. Bačkis sveikina Lietuvos vadovę

dentu buvo išrinktas A.M. Brazauskas, 1998-2003 m.m. – V. Adamkus, 2003-2004 R. Paksas, po apkaltos priverstas pasitraukti, prezidento pareigas laikinai iki naujų rinkimų

lygintas prezidentui Lietuvos pasipriešinimo kovų vadovas J. Žemaitis.

Inf. pagal Lietuvos seimo tinklalapį parengė –

S. Katkauskaitė

(Ntrs. iš Lietuvos seimo tinklalapio)

SAVAITĖ LIETUVOJE

Patvirtinta vyriausybė

Prezidentė Dalia Grybauskaitė liepos 22 d. patvirtino naujos sudėties vyriausybę. Ją sudaro šie ministrai: Algis Čaplikas – sveikatos apsaugos, Donatas Jančauskas – socialinės apsaugos ir darbo, Rasa Juknevičienė – krašto apsaugos, Gediminas Kazlauskas – aplinkos, Dainius Kreivys – ūkio, Eligijus Masiulis – susisiekimo, Raimundas Palaitis – vidaus reikalų, Arvydas Sekmokas – energetikos, Kazys Starkevičius – žemės ūkio, Gintaras Steponavičius – švietimo ir mokslo, Remigijus Šimašius – teisingumo, Ingrida Šimonytė – finansų, Vygaudas Ušackas – užsienio reikalų, Remigijus Vilkaitis – kultūros. Vyriausybėje pasikeitė tik vienas – socialinės apsaugos ir darbo ministeris. Vietoje Rimanto Dagio šios pareigos pavestos Donatui Jančauskui.

Pirmi vizitai

Liepos 16 d. prezidentė Dalia Grybauskaitė išvyko su pirmaisiais darbo vizitais į Švedijos Karalystę ir Latviją. Švedijoje ji susitiko su ministru pirmininku Fredriku Reinfeldu. Šis patikino, kad energetinis saugumas svarbus visam Baltijos jūros regionui ir pritarė D. Grybauskaitės išsakyti nuostatai bendromis jėgomis sukurti realiai veikiančią energetikos rinką Baltijos jūros regione. Jis pritarė ir Lietuvos siekiui kuo greičiau prisijungti prie Šiaurės šalių elektros tinklų.

Susitikimuose su Švedijos vadovais Lietuvos prezidentė pabrėžė, kad Švedijos pirmininkavimo ES pirmumai labai tiksliai atspindi ir Lietuvos interesus. Susitikimų metu dar kartą suderintos Švedijos ir Lietuvos pozicijos, sprendžiant finansinės krizės, energetikos bei aplinkosaugos problemas. Prezidentė informavo Švedijos premjerą, kad Lietuva ketina sukurti elektros rinkos demonopolizavimo keliu, o kol bus statoma Ignalinos atominė elektrinė, ypatingą dėmesį skirti alternatyviosios energetikos plėtrai. Dėkodama Švedijai už paramą, kuri, pasak D. Grybauskaitės, išjudino elektros jungties projektą iš sąstingio, Lietuvos vadovė pakvietė Švediją prisidėti ir prie naujos Ignalinos atominės elektrinės statybos projekto.

Iš Švedijos prezidentė išskrido į Latviją, kur susitiko su kaimyninio krašto prezidentu ir premjeru.

Didės PVM

Seimas liepos 21 d. nutarė nuo rugpjūčio padidinti

pridėtinės vertės mokestį (PVM) iki 21%. Taip pat siūloma nustatyti 9% lengvatinių PVM tarifą šilumos energijai. Dabar jis yra 5%.

Seimo Biudžeto ir finansų komiteto nario Vito Matuzo teigimu, padidinus PVM, šiais metais ketinama į biudžetą surinkti papildomai 300 mln. litų, o kitais metais – 600 mln. litų.

Standartinis PVM nebūtų taikomas kompensuojamiems vaistams, knygoms ir šilumai, nes šioms paslaugoms bus taikomas lengvatinis PVM. Iki šių metų PVM Lietuvoje siekė 18%, o nuo sausio – 19%, tačiau jo į biudžetą surenkama mažiau nei planuota. Premjeras Andrius Kubilius seime aiškino, kad PVM nesurinkimo kaltininkė esanti bloga ekonominė būklė, o ne padidintas mokestis.

Gražins turtą

Už prieškario metais turėtą turtą žydams bus kompensuota 128 mln. litų. Į šią sumą bus įskaičiuota ir dviejų pastatų Vilniuje vertė. Toks sprendimas buvo vyriausybės priimtas liepos 13 d. Seimui atitinkamą įstatymo projektą vyriausybė ketina atiduoti artimiausiu metu, tačiau, numatoma, kad jis bus svarstomas tik rudenį.

Didžioji dalis sumos bus pradedama grąžinti 2012 m. Tik 3 mln. litų bus išmokėti iki 2011 m. kovo asmenims, kurie patyrė genocidą Antrojo pasaulinio karo metais.

Pasaulio žydų restitucijos organizacijos prezidentas Ronald S. Lauder bei Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkas Simonas Alperavičius bendrame pranešime reiškia nepasitenkinimą Lietuvos vyriausybės pasiūlytu žydų turto grąžinimo planu, kurį vadina nepakankamu ir nepriimtiniu.

Mažino atlyginimus

Liepos 17 d. seimūnai susimažino savo, teisėjų, valstybės pareigūnų ir valstybės tarnautojų atlyginimus. Nutarta laikinai sumažinti valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų ir valstybės tarnautojų pareiginės algos pagr. dydį. Pareiginės algos pagr. dydis nuo 2009 m. sausio 1 d. iki 2009 m. liepos 31 d. nustatomas 475 litai, o nuo 2009 m. rugpjūčio 1 d. iki 2009 m. gruodžio 31 d. – 450 litų.

Liepos 23 d. nutarta, kad nuo 2010 m. liepos 1 d. motinystės (tėvystės) pašalpos dydis nuo nėštumo ir gimdymo atostogų pabaigos, kol vaikui sueis vieneri metai, yra 90%, o kol vaikui sueis dveji metai, 75% pašalpos gavėjo kompensuojamojo uždarbio dydžio. **RSJ**

Tauta yra vertinga ne tiek savo narių skaičiumi, kiek jų šviesumu, jų įnašu žmonijoje ugdyti jos esminius idealus. (Adolfas Damušis)

Atkelta iš 1-mo psl.

Lituanistinis švietimas – tai lietuviškas gyvenimo būdas

Drįstu teigti, kad Šveicarijos bendruomenės pirmininkės Jūratės Caspersen pranešimas apie lituanistinio švietimo užsienio šalyje ypatumus ir iššūkius, buvo kol kas geriausias pasisakymas šiame Seime. Buvo akivaizdu, jog Jūratė puikiai išmano tai, apie ką kalba. Jai ši sritis labai svarbi ir ji tikrai turi argumentuoto dėstymo dovaną. Kita vertus, ir pati tema nepaprastai aktuali. Juk lituanistinis švietimas yra įvardijimas kaip vienas iš svarbiausių užsienio lietuvių bendruomenių pirmūnų.

J. Caspersen atkreipė dėmesį, kad iki šiol, kalbant apie lituanistinį švietimą užsienio kraštuose, tekdavo kalbėti apie du skirtingus dalykus. Viena vertus, apie užsienyje veikiančias bendrojo lavinimo mokyklas, kurios kartu yra ir svarbūs lietuvių puoselėjimo centrai. Tokių mokyklų nėra daug, bet jų išlaikymas labai brangiai Lietuvai kainuoja. Absoliuti dauguma jų veikia etninėse lietuvių žemėse, tik viena – Vokietijoje. Šiose mokyklose mokosi kiek daugiau nei 1200 mokinių. Pagrindinė bendrojo lavinimo mokyklų finansavimo našta tenka TMID’ui. Tačiau po pastarojo reorganizacijos, nuo kitų metų pradžios šių mokyklų priežiūra ir finansavimas pereis Švietimo ir mokslo ministerijos kompetencijai.

Visgi pagrindinis lietuvių puoselėjimo už Lietuvos ribų krūvis tenka neformalioms lituanistinėms įstaigoms. Jos labai įvairios. Kiekviena dirba pagal savo programą, intensyvumą, atsižvelgdama į krašto specifiką, į tai, kas nori mokytis, kokios yra galimybės. Tokio pobūdžio neformalus lituanistinis ugdymas vykdomas 31 krašte, kur veikia daugiau nei 190 švietimo įstaigų. Jose mokosi apie 63,000 mokinių. Tiesa, nėra paprasta pateikti tikslų mokinių ar net mokyklų skaičių, nes viskas labai greitai keičiasi. Mokyklos įkuriamos, pasakui neretai vegetuoja, apmiršta ir vėl yra atkuriamos.

J. Caspersen atkreipė dėmesį, kad pastaruoju metu kiek sumažėjo naujai steigiamų lituanistinių mokyklų. Per 2008 metus įsteigtos tik trys naujos (dvi JAV ir viena Rusijoje). Tai, pasak pranešėjos, tikrai nereikia, kad yra “pasotinta” paklausa. Deja, ne visos lietuvių bendruomenės skiria pakankamą dėmesį tokioms mokykloms. Kita vertus, turi įtakos ir iš Lietuvos ateinantys ženklai apie mažėjančią paramą, nenoras išspręsti dvigubos pilietybės klausimo.

Šiuo metu daugiausia neformalaus ugdymo lituanistinių mokyklų veikia JAV – 31. Verta atkreipti dėmesį, kad net 25 tokios mokyklos veikia

Kaliningrado srityje. Jos paprastai finansuojamos mokinių tėvų, tačiau labai svarbi yra ir TMID’o parama, kuris finansuoja projektus. Deja, jau šiemet TMID buvo priverstas gerokai sumažinti savo biudžetą. Manoma, kad ateityje Lietuvos parama dar sumažės. Nors PLB seime kalbėjęs užsienio reikalų minis-

Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė (antra iš kairės) su grupe išeivijos veikėjų XIII PLB seime Vilniuje; kairėje – M. Remienė, įžymi išeivijos kultūrininkė

teris Vygaudas Ušackas teigė, kad Lietuvos valdžia puikiai supranta neformalaus lituanistinio švietimo svarbą ir darys viską, ką gali dabartinėje būklėje, jog parama iš Lietuvos nenutrūktų. Ar šis pažadas bus įgyvendintas? Į šį klausimą aiškiau galima bus atsakyti, kai bus tvirtinamas kitų metų valstybės biudžetas.

J. Caspersen pranešė, kad lituanistinėse mokyklose dirba daugiau nei 600 mokytojų. Daugiausia – net 370 – JAV. Pranešėja pasidžiaugė, jog net 80% šių mokytojų turi aukštąjį išsilavinimą. Tiesa, naujai atvykę lietuviai neretai reiškia pretenzijas, jog jų netenkina siūlomas ugdymas. Tačiau ir čia matome taisyklę, kad kito darbą kritikuoti daug lengviau nei padaryti pačiam. Vienas iš svarbiausių mokytojų poreikių – kad ir neformalios draugijos steigimas. Jie nori bendrauti tarpusavyje ir bent kartą ar du per metus turėti galimybę atvykti į Lietuvą ir sutvirtinti savo žinias.

2004 metais buvo parengti pirmieji pavyzdiniai lituanistinės mokyklos nuostatai. Jie buvo labai naudingi naujai besikuriančiom mokykloms. Kita vertus, kaip įsitikino ir speciali komisija, turėjusi atrasti bendrą neformalaus lituanistinio ugdymo užsienyje vardiklį, įvairovė tokia didelė ir natūrali, jog nebūtų teisinga bandyti iš šalies primesti kokius nors nurodymus.

Kokios lituanistinio švietimo užsienyje perspektyvos? Pasak J. Caspersen, labai svarbu suprasti, kad lituanistinis švietimas – tai nėra vien kalbos mokymas, bet lietuviško gyvenimo būdo perteikimas. Vien tik pamokėlės šiuo atveju nepadės, jei nebus nuo-

seklaus ugdymo šeimoje, jei tuo nesirūpins bendruomenė, jei nebus ryšių su Tėvyne. J. Caspersen sutiko, kad mažėjanti Lietuvos parama – sunkus išbandymas. Tačiau esą pinigai svarbu, bet ne svarbiausia. Reikia tvirtos lietuvių bendruomenės nuostatos, jog lituanistinis švietimas yra natskiriama lietuviškumo puo-

selėjimo dalis. Tiek mokytojams, tiek mokiniams reikia aplinkinių palaikymo.

Skelbti Dievo Žodį lietuviškai

Lietuviškos parapijos užsienyje tradiciškai buvo svarbiausi lietuvių puoselėjimo židiniai. Lietuvių bendruomenių gyvenimas buvo neatsiejamas nuo parapijų ir įvairių religinių organizacijų veiklos. Tiesa, kalbant apie naująją emigrantų bangą Europoje, būklėje visai kita. Naujos lietuvių bendruomenės kuriasi kraštuose, kur nėra lietuviškų parapijų. Tai vienas svarbiausių iššūkių užsienio lietuvių sielovadoje. Krikščionybė nėra susijusi su tautybe ir krikščionims galima melstis įvairiomis kalbomis, tačiau, kaip PLB seime kalbėjo Evangelikų liuteronų vyskupas Mindaugas Sabutis – didžiulis džiaugsmas, kai galima skelbti Dievo Žodį gimtąją kalba.

Prelatas Edmundas Putrimas savo ruožtu pasidžiaugė, jog praėjusiais metais šventas Šiluvos Dievo Motinos jubiliejus buvo lietuvių paminėtas visuose žemynuose, išskyrus Antarktidą. Prelatas pasidžiaugė, jog tokios šventės padeda užmegzti tampsresnius santykius su kraštų vyskupais, parodo jiems lietuvių tikėjimo gyvybingumą.

Pasak prel. E. Putrimo, turime realistiškai vertinti būklę – lietuvių kunigų trūksta tiek Lietuvoje, tiek už jos ribų. Tai susiję su pašaukimų stygiu ir stiprėjančiu sekuliarizmu. Tačiau, pasak prelato, net ir tokioje būklėje, jei tik yra poreikis, galima spręsti lietuvių dvasininkų atvykimo į kraštų lietuvių bendruomenes klausimą. Svarbiausia, kad viskas būtų deramai koor-

dinuojama. Tuo tikslu prelatas pasiūlė kiekvienai bendruomenei išsirinkti atstovą ryšiams su Katalikų Bažnyčia. Prel. E. Putrimas pasidžiaugė, jog visai neseniai – gegužės 23 dieną – Reikjavike, Islandijoje, pirmą kartą šios šalies istorijoje buvo aukojamos šv. Mišios lietuvių kalba. Tai rodo, kad katalikiška misija vis

plečiasi. Kita vertus, pasak prelato, didelį rūpestį kelia įvairioms lietuviškoms parapijoms gresiantis uždarymas. Tai didelė grėsmė taip pat ir lietuvių, nes daugeliu atveju parapijos yra ir lietuvių puoselėjimo centrai. Prel. E. Putrimas patikino, kad Lietuvos Katalikų Bažnyčia tikrai daro viską, ką gali, stengdamasi įtikinti vietinius ordinarus, jog svarbu išlaikyti lietuviškas parapijas. Tačiau šiuo atveju nereikėtų pykčio, ir lietuviai turėtų gerbti Bažnyčios vidaus tvarką, nereikalauti, jog valstybė pradėtų daryti Bažnyčiai spaudimą.

Liuteronų vyskupas Mindaugas Sabutis pasidžiaugė, jog prieš metus pavyko sujungti Lietuvos ir Išeivijos Liuteronų Bažnyčias. Jo teigimu, už Lietuvos ribų gyvena nuo 3 iki 5 tūkstančių lietuvių liuteronų. Veikia trys parapijos (2 Čikagoje, 1 – Toronte) ir dar veikia 10 grupelių Vokietijoje, tačiau jos neturi parapijų statuso. Už Lietuvos ribų dirba penki lietuviai liuteronų dvasininkai: 3 – Amerikoje ir 2 – Vokietijoje.

M. Sabutis atkreipė dėmesį, kad paprastai, kai žmogus atvyksta gyventi į svetimą kraštą, pirmiausia bando materialiai įsitvirtinti, ir jam menkai rūpi dvasiniai dalykai. Tačiau vėliau neišvengiamai iškyla prasmės klausimai. Vyskupas paragino būti kantriems ir jautriems naujiems atvykusiems. Jis taip pat pabrėžė, kad sovietmečiu ir po Nepriklausomybės atkūrimo užsienyje gyvenantys lietuviai liuteronai buvo atrama ir pagalba. Dabar būklė pasikeitė, ir atėjo metas Lietuvoje gyvenantiems liuteronams paremti tautiečius liuteronus užsieny-

je. Jiems siunčiami dvasininkai, giesmynai, religinė literatūra.

Atminties išsaugojimas

Jaras Lakis pasidalino mintimis apie lietuvių bendruomenių archyvų išsaugojimo svarbą. Pasak jo, žinoma, kad keturiolika kraštų turi savo archyvus, kuriuos patys saugo, dar šeši kraštai savo archyvus yra perdavę arba Lietuvai, arba JAV įsikūrusiam Lituanistikos tyrimų centrui. J. Lakis apgailestavo, jog iki šiol nėra parengtos kokios nors archyvų tvarkymo gairės. Pasak jo, prie PLB valdybos turėtų veikti atskira komisija archyvų klausimais. Deja, iki šiol nėra aiški Lietuvos pozicija. Nors politikai pabrėžia, kad archyvus svarbu išsaugoti, tačiau nesiūlo, kur galima atrasti lėšų tam, jog bendruomenės galėtų sukurti sąlygas archyvų saugojimui deramomis sąlygomis, arba jų pergabenimui į archyvavimui tinkamą vietą. Problema, deja, lieka pakibusi ore.

Kaip atkreipė dėmesį prel. E. Putrimas, labai aktualus taip pat yra ir lietuviškų parapijų bei misijų archyvų išsaugojimas. Jei nebus imamasi skubių priemonių, gali visam laikui dingti svarbi istorinė medžiaga. Sutarta, jog būsima PLB valdyba archyvų klausimui turi skirti ypatingą dėmesį. Deja, aiškių gairių, ką reikėtų daryti, nepateikta.

Partnerystės su Lietuvos valdžia kontūrai

Pirmos PLB XIII seimo darbo dienos aprašyme teigiau, jog PLB santykis su Lietuvos valdžia yra skaudus klausimas. Didelė dalis užsienyje gyvenančių lietuvių jaučiasi pamiršti ir teigia, jog buvo reikalingi, kol reikėjo daryti įtaką savo valstybių politikams, jog Lietuva turi būti priimta į NATO, o paskui tarsi tapo nereikalingi. Užsienio reikalų ministeris V. Ušackas, kalbėdamas PLB seime, stengėsi paneigti tokią nuostatą. Tiek jis, tiek taip pat posėdyje kalbėjęs TMID’o generalinis direktorius Arvydas Daunoravičius, tvirtino, kad negalima skirstyti ir rūšiuoti lietuvių pagal tai, kur jie gyvena. “Visi esame broliai ir seserys, esame partneriai ir turime bendrai dirbti vardan tos Lietuvos”, – tvirtino V. Ušackas. Akivaizdu, kad tokių žodžių PLB atstovams tikrai reikėjo. Kitas klausimas – kiek nuo žodžių apie partnerystę bus pereita prie santykio su PLB, kaip su lygiaverčiu partneriu.

V. Ušackas PLB seimui pristatė TMID’o reorganizacijos projektą. Pastarosios institucijos darbus turėtų išsidalinti Kultūros, Užsienio reikalų ir Švietimo ir mokslo ministerijos. Ministeris patikino, kad kompetentingi TMID’o darbuotojai, kurie gerai pažįsta lietuvių bendruomenes, bus išlaikyti.

Nukelta į 11-tą psl.

Aštuntosios Valdovų rūmų rėmėjų pagerbimo iškilmės

Tradiciónių Valdovų rūmų rėmėjų aštuntųjų pagerbimo iškilmių renginio svečiai

Kaip ir kiekvienais metais Valdovų rūmų paramos fondas vilniečius ir miesto svečius sukvieta į Katedros aikštėje prie atkuriamų Lietuvos valdovų rūmų vykstančias tradicines aštuntasias Valdovų rūmų rėmėjų pagerbimo iškilmes. Šių metų iškilmės ypatingos tuo, jog jos minimos kartu su Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečio švente. O Lietuvos didžiosios kunigaikštystės Valdovų rūmų atkūrimas yra vienas iš svarbiausių Lietuvos tūkstantmečio programos projektų.

Prieš iškilmes visus susirinkusius linksmino ir viduramžiškus šokius atliko Pilies festivalio kolektyvai „Banchetto musicale“, „Festa Cortese“ ir vokalinis moksleivių ansamblis „Lirum“. Prasidėjus iškilmėms kaip ir kiekvienais metais renginio dalyvius pirmieji pasveikino LR Vidaus reikalų ministerijos reprezentacinis pučiamųjų orkestras, meno vadovas ir vyr. dirigentas plk. Algirdas Radzevičius.

Valdovų rūmų paramos fondo šauklys aktorius Darius Rakauskas perskaitė poeto Marcelijaus Martinaičio iškilmingą tekstą, pagerbiant Valdovų rūmų statytojus, rėmėjus ir talkininkus. Buvo dėkota už paramą, nuoširdumą ir patriotizmą, kuriuo jie apgynė šią mūsų valstybingumo viziją

Valdovų rūmų paramos fondo direktorius E. Kulikauskas ir valdybos pirmininkas A. Vapšys įteikia Garbės statytojo diplomą Mildai Skučas Napjus už paramą atkuriant Saulės laikrodį

– Lietuvos didžiosios kunigaikštystės Valdovų rūmus, dėl kurių reikšmės ir gyvybingumo kartais buvo abejojama. Dalyviai pakartojo šauklio žodžius su atgarsiu Valio! Valio! Valio!

Šventės dalyviams ir rėmėjams sveikinimo žodį tarė Fondo valdybos pirmininkas Algirdas Vapšys, Nacionalinio muziejaus LDK Valdovų rūmų direktorius dr. Vydas Dolinskas, prezidentas Algirdas Brazauskas, LR Kultūros ministeris Remigijus Vilkaitis ir Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkė Regina Na-

rušienė. Po sveikinimo žodžių Vidaus reikalų ministerijos orkestras atliko muzikinę programą.

Per Valdovų rūmų rėmėjų pagerbimo iškilmes įteikiami metų Garbės, Didžiojo statytojo ir Statytojo diplomai. Fondo valdybos pirmininkas Algirdas Vapšys, Valdovų rūmų paramos fondo direktorius Edmundas Kulikauskas įteikė 2009-ųjų metų diplomus ir padėkas: Garbės Statytojo diplomai, aukojusiems 10,000 litų ir daugiau, įteikti –

Nukelta į 7-tą psl.

Valdovų rūmų rėmėjų pagerbimo iškilmių muzikinės programos atlikėjai – LR Vidaus reikalų ministerijos reprezentacinis pučiamųjų orkestras, meno vadovas ir vyr. dirigentas plk. Algirdas Radzevičius

KANADOS ĮVYKIAI

Gerinami geležinkeliai

Kanados vyriausybė skiria \$300 mln. geležinkeliui pagerinti. Bus atnaujinami ir statomi papildomi bėginiai keliai, apvažiavimai. Geležinkelio stotyse bus įrengta geresnis priėjimas keleiviams su fizine negalia, taikomos kitos technologinės naujovės, gerinant kuro panaudojimą, mažinant oro taršą, triukšmą. Atnaujinant geležinkelį bus įdarbinta 2,600 kanadiečių, iki 2011 m. pagerės susisiekimas tarp Windsor ir Montrealio, Otavos ir Toronto. Įgyvendinus numatytus planus, bus dvi papildomos kasdieninės kelionės Toronto-Montrealis, Toronto-Otava. Kelionė su trumpės pusvalandžiu. Praėjusiais metais šio geležinkelio tarnyba pervežė 4.6 milijonus keleivių, gavo rekordinį kiekį – \$300 mln. – pelno. Vyriausybė neatmeta galimybės ateityje statyti greitųjų traukinių liniją, kurios statyba kainuotų \$20-30 bln.

Kanados sveikatos tarnyba užtikrina, kad iki rudens bus pagaminti vaistai skiepams nuo naujosios gripo atmainos H1N1. Jos turėtų užtekti labiausiai pažeidžiamoms gyventojų grupėms. Gripas iš Meksikos ankstyvą pavasarį paplito visame pasaulyje. Susirgimo požymiai ne visada ryškūs, dažnai primena peršalimą. Tačiau jie gali būti lemtingi žmonėms, turintiems kitų sveikatos problemų, mažamečiams kūdikiams ir palyginti jauno amžiaus žmonėms. Pasaulinė sveikatos organizacija paskelbė padidinto pavojaus ženklus, nes naujasis gripas neįsėjamas, skiepams nuo jo vaistai dar tik bandomi. Šiuo metu organizacija pastebėjusi, kad gripas plinta ne taip greitai, bet gausėja mirtinų atvejų. Kanados sveikatos tarnybos irgi atidžiai seka gripo protrūkių. Neseniai vaikų vasaros stovyklose Muskoka ir Simcoe juo susirgo beveik 300 vaikų. Jie buvo grąžinti namo. Susirgus geriausiai pasilikti namie, kreiptis į gydytoją. Saugantis nuo gripo, reikia vengti didelių žmonių sambūrių, dažnai ir atidžiai plauti rankas.

Kanados indėnai renka savo asamblėjos vadą. Kalgaryje rinkimuose dalyvauja 500 indėnų bendruomenių ir genčių vadų. Valstybinė asamblėja atstovauja daugiau kaip 300,000 indėnų, gyvenančių rezervatuose, ir gina 400,000 apsigyvenusių miestuose indėnų reikalus. Kanadoje gyvena daugiau kaip milijonas save indėnais laikantiųmetis, inuitų ir kitų genčių žmonių, tai sudaro 3.8% visų valstybės gyventojų.

Subankrotavusi įvaikinimo įstaiga Cambridge Kids Link International Adoption agentūra paliko 400 šeimų tik su pažadais įsivaikinti mažylius iš Etiopijos. Kai kurie tėvai yra sumokėję iki \$14,000 išankstinių mokesčių. Jie kreipiasi į provincijos vyriausybę, kad ši pasirūpintų ir testų pradėtus įvaikinimo darbus. Agentūros savininkai išvyko į Afriką ir apie juos nieko nežinoma.

Gaisrai Br. Kolumbijoje privertė palikti namus 17,000 gyventojų West Kelowna. Keliose vietose ugnis jau paliko 450 ha išdegusių plotų. Sausra, stiprus vėjas ir sausų, pušų vabalų pažeistų medžių plotai palankūs ugnies plitimui, kurį tik šiek tiek sustabdė nurimęs vėjas ir daugiau atvykusių pagalbininkų į gaisraviets. Įtariama, kad gaisrus galėjo sukelti tyčinis padegimas, nes tuo metu audrų ir žaibų nebuvo.

Istorinis dviejų Kanados astronautų susitikimas įvyko Tarptautinėje erdvių stotyje. Čia dirbantis astronautas R. Thirsk sulaukė lankytojos, kitos Kanados astronautės Julie Payette. Pirmą kartą erdvėse vienu metu dirbo du Kanados astronautai. Julie Payette ir jos pagalbininkai, naudodami kanadiečių sukurtas robotus – rankas, atliko savo užduotį: pritvirtino įrangą japonų erdvių laboratorijai. Julie Payette, kuri pirmą kartą erdvėse buvo prieš 10 m., tik po kelių bandymų erdvėlaiviu *Endeavour* pavyko pakilti į erdves. Pagal skrydžio programą ji turėtų sugrįžti į Žemę paskutiniąją liepos dieną.

Britų Kolumbijos naftos ir dujų verslovė EnCana gavo laiškus su išpėjimais, kad gali sulaukti daugiau sprogimų naftotiekio linijoje. Liepos pirmosios dienomis buvo du sprogimai vamzdynuose, dar anksčiau – keturi, bet policija negali surasti padėgėjų. Manoma, kad tai vietinių gyventojų protestas prieš verslininkus. Gyventojai skundžiasi, kad vamzdžiai eina arti gyvenviečių ir privačių sodybų, liepsnojančios dujos teršia orą.

Ontario vyriausybė planuoja statyti 6 linijų tiltą iš Windsor į Detroitą, įrengiant maito inspekcijos ir pasieniečių tarnybos patalpas su moderniomis ryšio ir kontrolės sistemomis. Iš miesto savivaldybės jau nupirkta pirmasis 94 akrų žemės sklypas už \$34 mln., deramas dėl antrojo. Pastačius naują tiltą, sumažės iš abiejų pusių keliaujančių automobilių grūstis, pagerės aptarnavimas. SK

MŪSŲ TĖVYNĖJE

APSAUGOS VARTOTOJUS

Vartotojų teisių apsauga Lietuvoje kol kas nėra veiksminga, Saulėlydžio komisijos pirmininko Valentino Milaknio teigimu. Veikia daug institucijų, jos dvi- gubinamos, vartotojai nežino, į kurią kreiptis, ginčų nagrinėjimas užsitęsia, netaupiai naudojamos valstybės lėšos. Nėra ir duomenų bazės, kuri padėtų nustatyti vartotojams problemines sritis bei stebėti skundo būseną. Kol kas neapsispręsta, ar vartotojų skundų koordinavimas ir analizė turėtų būti centralizuota dabartinėje Valstybinėje vartotojų teisių apsaugos tarnyboje, ir kuriai ministerijai (Ūkio ar Teisingumo) būtų tikslinga pavesti formuoti politiką šioje srityje. Bus peržiūrimos ir valstybinių institucijų, susijusių su vartotojų teisių apsauga, sudvigubinamos pareigos. Siūloma stiprinti valstybės institucijų ir ne vyriausybinių organizacijų bendradarbiavimą, šviečiant visuomenę apie vartotojų teises.

KOVOJA SU RASIZMU

Seimas liepos pradžioje numatė baudžiamąją atsakomybę už grupių ir organizacijų, siekiančių diskriminuoti žmonių grupę dėl lyties, seksualinės orientacijos, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, kūrimą ir veiklą. Už dalyvavimą tokios organizacijos ar grupės veikloje, jos finansavimą arba kitokią materialinį rėmimą bus baudžiama bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki vienerių metų. Seimas nustatė baudžiamąją atsakomybę ir už spaudinių, vaizdo ir kitų dalykų, kuriuose kurstoma prieš bet kokios tautos, rasės, etninę, religinę ar kitokią žmonių grupę, platinimą, gaminimą ir laikymą, turint tikslą platinti. Už tai gali būti baudžiama bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki vienerių metų.

NELAIMĖS ALPĖSE

Liepos 21 d. Austrijoje, Alpių kalnuose, rastas 22 metų lietuvis, kuris savaitę anksčiau iš stovyklavietės, nukrito ir susilaužė pėdas, vaikščiodamas vienas po kalnus viršutinėje Štirijoje. Vaikinas išgyveno šešias dienas, nors buvo rimtai sužeistas, o jo drabužiai ir įranga netinkami laiptoti po kalnus. Tame pačiame Štirijos regione esančiuose Tauerno kalnuose, neseniai žuvo lietuvis, paslydusi ir nukritusi nuo stataus, uolėto šlaito. Žuvusioji keliavo kartu su

35 lietuvių grupe po Tauerno kalnus netoli Šladmigo. Liepos 17 d. Alpėse žuvo dar trys lietuviai. Nelaimė įvyko, kai jie bandė įkopti į Monblaną. 3300 m aukštyje vienas iš lietuvių alpinistų grupės narių nuslydo ir krisdamas kartu su savimi nusi- tempė dar du ta pačia virve susirišusius žmones. Alpinistai žuvo nukritę iš maždaug 200-300 m aukščio.

LIETUVOJE PIGIAU

Lietuva yra tarp 10 pigiausių Europoje. Europos statistikos agentūra “Eurostat” paskelbė duomenis apie kainas 37 Europos šalyse: 27 Europos sąjungos (ES) narėse, trijose kandidatėse (Kroatijoje, Makedonijoje, Turkijoje), dar trijose Europos laisvosios prekybos sutartį pasirašiusiose šalyse (Islandijoje, Norvegijoje ir Šveicarijoje) ir gal prie ES prisijungsiančiose Bosnijoje ir Hercegovinoje, Albanijoje, Juodkalnijoje ir Serbijoje. Buvo palygintos 2,500 prekių ir paslaugų kainos. Paaikškėjo, kad pigiausia šalis yra Makedonija. Joje kainos yra 52% mažesnės nei vidutiniškai ES. Tik nedaug didesnės kainos Bulgarijoje, Albanijoje, Bosnijoje ir Hercegovinoje. Brangiausia Europos valstybė yra Danija, o Norvegija pirmąją pagal maisto produktų kainas – jos net 54% lenkia ES vidurkį. Elektra, dujos ir kiti energijos šaltiniai daugiausia kainuoja Danijoje – 69% daugiau negu ES. Baldai ir apdailos medžiagos niekur nėra tokios brangios kaip Maltoje (17%). Danija pirmąją ir didžiausiomis automobilių kainomis. Brangiausias viešasis transportas, viešbučiai bei restoranai - Norvegijoje.

PATAISĖ KODEKSĄ

Seimas liepos 22 d. darbdavių naudai patikslino Darbo kodeksą. Dabar įspėjimas apie atleidimą iš darbo darbuotojui turi būti įteikiamas prieš du mėnesius. Be to, seimas iki dviejų savičių sutrumpino terminą, per kurį darbdavys darbuotojus turėtų informuoti apie ketinamas pakeisti darbo apmokėjimo sąlygas. Dabar apie tai darbdavys turės pranešti ne vėliau kaip prieš vieną mėnesį iki naujovių įsigaliojimo. Pataisos darbdavius įpareigoja taikyti tas pačias darbo sąlygas ir kvalifikacijos kėlimo galimybes dirbantiems pagal terminuotas ir pagal neterminuotas darbo sutartis. Darbdavys dabar galės su atleidžiamu darbuotoju atsiskaityti ne iš karto, atleidimo dieną, o per tam tikrą laikotarpį. **RSJ**

LIETUVIŲ TELKINIUIOSE

Švenčia Gudijos lietuviai

Lietuvos vardo tūkstantmečio paminėjimo ir karaliaus Mindaugo karūnavimo dieną šventė Gudijos Gardino srities lietuvių bendruomenė. Krėvos piliavietėje surengtoje šventėje dalyvavo Smurgainių miesto vadovai, Lietuvos konsulas Gardine Rimantas Latakas, iš Lietuvos atvykę svečiai – Alytaus miesto verslininkai, prisidėję rengiant minėjimą, *Dainavos* ansamblis, Gudijos meno vienetai. Nuotraukose šventinio minėjimo pradžia (viršuje); apačioje – šoka *Dainavos* ansamblis

Hamilton, ON

HAMILTONO LIETUVIŲ MEDŽIOTOJŲ-ŽŪKLAUTOJŲ KLUBAS Giedraitis kviečia visus į vasaros pabaigos gegužinę, kuri įvyks klubo sodyboje rugpjūčio 30, sekmadienį, 12 v.p.p. Bus pūkūs pietūs, loterija, “ratukai”, o svarbiausia graži aplinka ir gera nuotaika. **GS**

A.a. JONO VAINIO atminimui pagerbti *Pagalbai Lietuvos vaikams*, aukėjo: \$40 – E. Venckevičienė; \$20 – J.S. Remesat; \$5 – M.F. Gudinskai. Dėkingas komitetas.

Windsor, ON

UŽSIDARO WINDSORO LIETUVIŲ ŠV. KAZIMIERO ŠVENTOVĖ. Laikui bėgant ir mažėjant paraprijiečių skaičiui, daugumai jaunimo išsikėlus gyventi kitur, vyresnio amžiaus paraprijiečiams iškeliaujant amžinybėn, tolesnis paraprijos likimas, kaip ir daugelio kitų lietuviškų paraprijų, – tėra jos uždarymas. Oficialiai Windsorio lietuvių Šv. Kazimiero parapija buvo įsteigta 1963 m. gegužės 15 d.

Ilgalaikis parapijos klebonas buvo kun. Domininkas Lengvinas. Kun. D. Lengvinui mirus, šv. Mišias sekmadieniais aukoti atvažiuodavo kunigai iš kaimyninio Detroito. Paskutinis buvo kun. Alfonsas Babonas. Paskutinės šv. Mišios buvo liepos 26 d. Londo- no vyskupija perima visą turtą rugpjūčio 1 d.

Romualdas Dumčius

Buffalo, NY

AUTOMOBILIO užmuštas seniausias Buffalo lietuvis. A.a. Alfonsas Sakavičius, 97-rių metų lazdiijietis, buvo užmuštas netoli savo namų š.m. liepos 1 d. Išėjęs pasi- vaikščioti ėjo skersai gatvę ir buvo mirtinai trenktas pravažiuojančio “hybrid” automobilio, kuris beveik nedaro garso. Sakavičius gyveno Buffalo nuo 1951-ųjų metų. Iki išėjimo į pensiją dirbo Williams bendrovėj. Buvo narys, kūrėjas Buffalo lietuvių klubo. Tarnavo daugiau kaip 40 metų veikusio klubo valdyboj. Šalia veiklos Buffalo, jis dažnai lankydavo Niagaros pusiasalio lietuvius. Mėgo žūklę, golfą ir

medžioklę. Ypač medžioklėje praleisdavo daug laiko su čia gimusiais lietuviais, pasakodamas jiems apie Lietuvą, ypač medžioklę Lietuvoj. Vėlionis paliko žmoną Adrienne Buffalo, sūnų Rimantą Kaune ir dukrą Vidą Karmelavoje. Šalia jų, daug provaikiečių ir tolimesnių giminių. Vis mažėjantis Buffalo lietuvių būrelis neteko paskutinio lietuviškos veiklos organizatoriaus. Dabar mieste ir apylinkėse gyvena tik ašuoni lietuviai.

Dr. Algirdas Gamziukas

Ispanija

ISPANIJOJE PADAUGĖJO Lietuvos piliečių suėmimų už narkotinių medžiagų gabenimą. Lietuvos ambasada įspėja nesigundyti šiuo nelegaliu uždarbiu, nes pasekmės būna itin skaudžios. Pasak policijos, žmonės susigundo nemokama kelione į Pietų Amerikos kraštus (Venezuelą, Kolumbiją, Ekvadorą ir kt.) bei nemažą uždarbiu. Šiais metais jau sulaikyti 9 Lietuvos piliečiai, o pernai – iš viso 7, visi susilaukę griežtų bausmių. **JA**

Aštuntosios Valdovų rūmų rėmėjų pagerbimo iškilmės

Atkelta iš 5-to psl.

Lietuvos soroptimisčių klubų sąjungai už paramą ir nuolatinį dalyvavimą Fondo veikloje, Mildai Skučas Napjus už paramą atkuriant Saulės laikrodį, UAB "Remmers baltica" už paramą fasadiniais dažais.

Atskirai bus įteiktas Garbės statytojo diplomai UAB "Alytaus prekyba".

Statytojo diplomai įteikiami rėmėjams, aukojusiems 1,000 litų ir daugiau. Diplomai išrašyti 22 rėmėjams iš Lietuvos ir užsienio: Aidas Baškys, Kristina Brazauskie-

nė, Algimantas ir Virginija Čerškai, Renoldas Čėsna (Australija), Jurgis ir Ona Damas (JAV), Marija Damijonaitytė-Damas (JAV), Jurgis ir Anelė Dragūnevičiai (JAV), Ivor Renė ir Onutė Damaitė Fielding (JAV), Dominik Hauser (Austrija), Kęstutis ir Vitalija Kebliai (JAV), Napylis ir Laimutė Kitkauskai, Ramūnas ir Skirma Kondratai, Mečio ir Janinos Mikutaičių šeima (JAV), Vilimas ir Saulė Naureckai (JAV), Mykolas ir Audronė Pakščiai (JAV), Algirdas, Aistė ir Rasa Pilveliai, Žilvinas Radavičius, Algirdas ir Aušra Saulis (JAV), Viktoras ir Milda Šatai (JAV), Aleksandra Vankavičienė (JAV), Jurgis, Jonė ir Linas Žalkauskai (Australija). Aras ir Lina Žliobos (JAV).

Išduoti du Padėkos diplomai. Pirmas diplomai skirtas Lietuvos respublikos Lietuvos radijui ir televizijai už informacijos skleidimą visuomenei, transliuojant daugiau kaip 200 video klipų apie Valdovų rūmus. Antras Padėkos diplomai skirtas Pasaulio lietuvių bendruomenės fondui, jo aktyviam direktoriui taip pat vienam iš Fondo steigėjų Vytautui Kamantui ir išdėtininkui Juozui Lukui už sutelktą užsienio lietuvių paramą, iš viso apie 67,000 JAV dolerių.

Iškilmų programą vedė aktorius Gediminas Storpirtis, o užbaigė smagiu maršu Vidaus reikalų ministerijos orkestras.

Valdovų rūmų paramos fondo informacija

Įdomus rodinys

Italijos Venecijoje renesansinio "Scoula Grande della Misericordia" pastate vyko šiuolaikinio meno paroda, kurioje Lietuvos paviljoną birželio 5 d. atidarė Lietuvos ministeris pirmininkas Andrius Kubilius. Vienoje salėje buvo įrengta ir Žilvino Kempino "Tūba". Tai iš įtemptų vaizdo juostelių sudarytas 26 m ilgio perregimas tunelis, veikiantis fizinę bei regimąją žiūrovų patirtį, sudarant buvimo viduje ir išorėje iliuziją. Pasak Lietuvos paviljono vedėjos (globėjos) menotyrininkės Laimos Kreivytės, "Tūbą" galima suvokti įvairiai: metaforiškai ir geometriškai, tačiau svarbiausia – tiesioginis patyrimas. Ž. Kempinas "Tūbą" sukūrė 2008 m., laimėjęs stažuotę "Calder atelje" Prancūzijoje. Lietuvos paviljono atidaryme buvo pristatytas "Du Mont" leidyklos išleistas Kempino katalogas "Tube", kuriam tekstus parengė Vilniaus dailės akademijos profesorius Alfonsas Andrieškevičius, Lietuvos paviljono globėja Laima Kreivytė ir kt. Ž. Kempinas gimė 1969 m. Plungėje, jau 10 metų gyvena Niujorke. **JA**

LIETUVIAI PASAULYJE

JAV

Čikagos lietuviai birželio 14 d. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, Bočių menėje, minėjo Gedulo ir vilties dieną. Buvo rodomas sukrečiantis latvių kino režisieriaus Edvins Snore filmas *The Soviet Story*. Žiūrovai supažindinami su juodžiausiais sovietų istorijos įvykiais: badmečiu (1932-1933 m.) Ukrainoje, Katynių žudynėmis, nacių ir sovietų bendradarbiavimu, masiniais trėmimais, medicinos bandymais su žmonėmis. Prieš filmo rodyimą Arvydas Reneckis pateikė tautos tragedijos duomenis. 1941 m. birželio 14-18 d.d. iš Lietuvos buvo tremiami į Sibirą politiniai veikėjai, partijų, organizacijų vadovai, karininkai, gydytojai, mokytojai ir ūkininkai su šeimomis – 18,500 žmonių, tarp jų trečdalis vaikų. Daugiausia lietuvių kalėjo Krasnojarsko krašte. Apie 8000 pirmųjų tremtinių sovietai sunaikino. Ypač sunki tremtinių būklė buvo negyvenamosiose salose Lenos upės žiotyse, prie Laptevų jūros. 1948 m. gegužės 22 d. įvykdytas didžiausias lietuvių trėmimas į Sibirą – 40,000 žmonių, tarp jų – 11,000 vaikų iki 15 metų. 1944-1952 metais į Kazachijos, Komijos, Krasnojarsko, Magadano lagerius išvežta 142,500 tremtinių, 37,000 jų mirė pirmaisiais trėmimo metais.

Worcester, MA, birželio 29 d., uždaryta lietuvių Šv. Kazimiero šventovė. Iš penkių lietuvių šventovių Massachusetts valstijoje liko vienintelė Bostono lietuvių šventovė, kurios uždarymas atidėtas nežinomam laikui. Šv. Kazimiero parapijos finansinė būklė buvo gera, parapijai priklausė pradžios mokykla, kuri pelningai buvo nuomojama. Prieš keletą metų atlikti reikalingi remontai. Paskutinėms sekmadienio Mišioms prisirinko pilna šventovė tikinčiųjų. Žmonės verkė ir išėję iš šventovės kalbėjosi, kodėl taip turėjo atsitikti – šventovė buvo pastatyta ir išlaikoma lietuvių aukomis.

Australija

Pietų Australijos gubernatorius Kevin Scarce Daną Baltutytę už darbą su neigiamais vaikais apdovanojo pažyma "Professional Achievement Category Award". D. Baltutytė gimė Adelaidėje. Čia baigė pradžios mokyklą, taipgi lietuvių savaitgalio mokyklą ir Aukštesniuosius lituanistinius kursus. Jos gimnazijos baigimo pažymėjime lietuvių kalba įvertinta aukščiausiu pažymiu. Ji šoko tautinius šokius, dainavo mergaičių chore "Eglutė", grojo akordeonu ir kartu su

sesute Anita pasirodydavo lietuvių jaunimo renginiuose. Ji Flinders universitete studijavo logopediją (kalbos patologiją). Baigusi šias studijas gavo "Sir Edward Dunlop" stipendiją tolesnėms studijoms Anglijoje, o vėliau ir JAV-bėse, kur susipažino su vėliausiais moksliniais metodais ir įgijo patyrimą padėti vaikams, gimusiems su negalia. Keletą metų Dana gyveno ir Lietuvoje, kur Vilniuje "Vilties" bendrijai padėjo organizuoti ir įsteigti šiai įstaigai patalpas bei pasidalinti žiniomis ir patirtimi, kaip pagerinti vaikų būklę su gimusia negalia. Tuometinis Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas už nuopelnus D. Baltutytei suteikė Lietuvos garbės pilietybę. Vėliau ji darbavosi Niujorke, o grįžusi į Australiją įsidarbino neigaliams vaikams padėti klinikoje. Po poros metų ji atidarė nuosavą kliniką, pasiekdama puikių rezultatų. Neigalių vaikų tėvai Pietų Australijos neigalių vaikų draugijai pristatė D. Baltutytės darbo pasiekimus. Gegužės 23 d. Adelaidės festivalio rūmuose D. Baltutytės darbas su neigaliais vaikais buvo įvertintas su pagyrimu ir ta proga gubernatorius Kevin Scarce jai įteikė darbo įvertinimo pažymą. Apdovanojime dalyvavo vaikų tėvai ir valdžios pareigūnai.

Lenkija

"Lietuvos tūkstantmečio žvaigždė" apdovanoti Lenkijos lietuvių bendruomenės pirmininkė Irena Gasperavičiūtė ir ilgametis Punsco valsčiaus viršaitis V. Liškauskas už lietuvių puoselėjimą ir lietuvių telkimą šiame krašte. Apdovanojimus įteikė lankydamasis Seinijos krašte Lietuvos užsienio reikalų ministeris Vygaudas Ušackas. "Lietuvos tūkstantmečio žvaigždė" įsteigta 2007 m. Ja apdovanojami Lietuvos ir užsienio valstybių piliečiai už nuopelnus garsinant Lietuvos vardą. Punsco viršaitis V. Liškauskas galvoja, kad "Lietuvos tūkstantmečio žvaigždė" buvo paskirta Punsco valsčiaus žmonėms, kurie čia gyvena ir yra geri Lietuvos ambasadoriai. Viršaitį džiugina, kad Punsco savivaldybė yra pastebima ir Lenkijoje, ir Lietuvoje. Jis įsitikinęs, kad tik visiems bendromis jėgomis veikiant šiame valsčiuje dar daug galima nuveikti. Punksas sveikina apdovanojimus lenkijos lietuvių veikėjus – Ireną Gasperavičiūtę ir ilgametį Punsco valsčiaus viršaitį Vytautą Liškauską, linki jiems ištvermės ir jėgų dirbti šio krašto lietuvių visuomenei. **JA**

*Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje,
įsikūręs nuosavuose namuose -*

TALKA

**LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS**

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125 Fax. 905 544-7126

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 62 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
taupomąją sąskaitą0.25%
čekių sąskaitą iki0.25%
INDĖLIAI:
90 dienų indėlius0.50%
180 dienų indėlius0.50%
1 m. term. indėlius1.50%
2 m. term. indėlius1.90%
3 m. term. indėlius2.40%
4 m. term. indėlius2.65%
5 m. term. indėlius2.85%
RRSP ir RRIF
(Variable)0.50%
1 m. ind.1.50%
2 m. ind.1.90%
3 m. ind.2.40%
4 m. ind.2.65%
5 m. ind.2.85%
PASKOLAS
Asmeninės nuo3.90%
Nekiln. turto 1 m.3.90%
ATIDARYKITE TALKOJE NAUJA

**TAUPOMĄ SĄSKAITĄ, ATLEISTA
NUO VALSTYBĖS MOKESČIŲ -**
(Tax-free savings account - TFSA)

MOKAME PALŪKANAS:

Variable - 1.50%
1 metams - 1.75%
2 metams - 2.25%
3 metams - 2.50%
4 metams - 2.75%
5 metams - 3.10%

• **Nemokami čekių sąskaitų
apmokėjimai**

• **Narių santaupos
apdraustos TALKOS
atsargos kapitalu**
**3 mln. dol. ir Kanados
valdžios iki \$100,000.00
sumos draudimu**

**Sekite kasdienę informaciją apie nuošimčius TALKOJE
MASTER CARD KREDITO KORTELE - INTERAC KORTELE
TINKLAPIS: www.talka.ca**

Italija - žavi, įvairi ir įdomi

Tęsinys iš 29 nr.

GEDIMINAS KURPIS

Orvieto ir Siena

Iš Sorrento iki Sienos beveik 500 kilometrų, todėl tuojau įsukom į greitkelį-autostradą ir juo važiom net už Romos, kurią palikome šį sykį kairėje pusėje. Pravažiavę Romą išsukom į mažesnius keliukus, kad galėtume pamatyti daugiau gražių gam-

Orvieto – katedros priešakio marmurinė skulptūra

tovaizdžių, kalvų ir kalnelių. Pietų sustojome Orvieto miestelyje, išsidėsčiusio ant aukštos vulkaninės uolos (*tuffa*), stačiais šonais, plokščiu viršumi. Uloje esą etruskų laikų ir viduramžiniai tuneliai, bet mes jų nematėm.

Miesto aikštę puošė XIV š. romaniško ir itališkos gotikos stilių katedra, statyta nuo 1290 m. ištisus 300 metų, su keturiomis balto marmoro plokštėmis, puošiančiomis katedros priešakį: dvi su Senojo Testamento vaizdais (iš Pradžios knygos ir Jėšės medis) ir dvi iš Naujojo Testamento (Marijos ir Jėzaus gyvenimo bei Apreiškimo knygos). Katedros šonus puošia horizontalinės balto travertino ir pilkai melsvo basalto juostos. Vidus erdvus, bet tamsokas, su gražiai papuoštais šoniniais altoriais ir iš medžio drožtais meniškais choro suolais.

Orvieto, kaip ir Viterbo, ilgą laiką buvo popiežių valdose. Orvieto buvo lengviau gintis nuo priešų, nes stovėjo ant uolos, bet nebuvo vandens, kol XVI š. buvo iškastas gilus (60 m gylio) šulinys. Miestelyje šiuo metu, atrodo, klesti keramikos menas, nes visos parduotuvės buvo tiesiog užverstos spalvotomis lėkštėmis, puodais, meniškais plokštėmis. Tuoju papietavę išskubėjome į tolimesnę kelionę.

Dar nesutemus “atsitrenkėme į Sieną” (dviprasmiškas išsireiškimas, bet ar ne poetiškai skamba?). Ne lietuviai Sieną taip pavadino, bet IV š. atsibastę lombardai, kurie ištūmė čia gyvenusius etruskus. Etruskai ją vadino Saina. Nors Siena turi žymų universitetą, muziejų, botanikos sodą, septynias dideles šventoves (įskaitant *Santa Caterina*, kurioje

Siena – inkrustuotos marmurinės grindys katedroje

laikomas XII š. kryžius, nuo kurio šv. Kotryna Sienietė 1375 m. gavo stigmatus), daug meniškų didikų vilų, turistams svarbios yra tik dvi aikštės: *Piazza del Campo* ir *Piazza del Duomo*. Mums taip pat.

Pradėjome nuo *Piazza del Campo*, ispaniškos vėduoklės formos aikštės, apstatytos miesto rotuše, parduotuvių arkadomis, kavinių ir visada pilnos turistų. Kadaise čia vykdavo bulių kautynės, viešai būdavo baudžiami nusikaltėliai, dabar čia būna baigmės linija garsiosioms *Palio* festivalio dešimties raitelių bebalniais žirgais lenktynėms liepos 2 ir rugpjūčio 16, kurios trunka maždaug 90 sekundžių.

Piazza del Duomo, arba Katedros aikštė, yra nelabai toli nuo pastarosios, bet klaidu ją rasti. Katedra yra viena gražiausių Italijoje – XII š. romaniško-italų gotikos stiliaus, ir jeigu ne 1348 m. maro epidemija, būtų buvusi išplėsta į didžiausią šventovę krikščionių pasaulyje. Katedroje daug Pisano, Donatello, Michelangelo meno darbų, gražiai inkrustuotos įvairiaspalviu marmuru grindys, išpūdingi sakyklos bareljefai. Man krito į akį kairės navos palubėje išrikiuoti popiežių biustai, bet ten, atrodo, pritrūko vietos vėliausiems. Nakčiai apsistojome pavažiavę truputį už Sienos sename “Moderno” viešbutyje.

San Gimignano bokštai ir Pisos Stebuklų laukas

Privažiavus San Gimignano miestelį, autobusus sustojo užmiestyje, nes į miestelį pro senus vartus patekti galėjo tik pėstieji. Miestelis žymus savo aukštais bokštais, kuriuos turtuoliai viduramžiais statėsi ir kitur, kaip Bolognoj, Florencijoje, bet ten juos nugriovė karai arba miestų “modernizatoriai”. O čia sugebėjo juos išlaikyti iki šių dienų, visus tryliką – ir dar miesto mūrinę sieną su keliais vartais. Turistus įleidžia tik į vieną bokštą, *Torre Grossa*. Šventovė *Collegiata*, statyta XI š., turi įdomių XIV š. tapytų freskų.

San Gimignano – miesto vartai ir vienas iš 13 bokštų

III š. pr.Kr. čia gyveno etruskai. Nuo X š. miestelis perkrikštytas San Gimignano, pagerbiant vyskupą Šv. Geminianus, kuris apgynė gyventojus nuo Atilos vedamų hunų. Miestelis augo ir klestėjo nuo 1199 m. iki 1348 m., kai maro epidemija išretino visus Apeninų miestelius. Viduramžiais buvo piligrimų į Romą nakvynietė, vienu metu ir vyskupijos centras.

Pisoje visi turistai būriuojasi *Campo dei Miracoli*, kurio mūro tvora apjuostoje pievoje yra katedra, krikštykla, kapinės ir varpinės bokštas, kuris pradėjo virsti 1173 m. dar statant, o pastačius sviro vis toliau į šoną: 1350 m. pasviręs 1.4 m, 1817 m. – 3.8 m, o 1995 m. –5.4 m; tada buvo vėl sutvirtinti jo pamatai ir dabar, atrodo, toliau nesvyra. Kodėl šis laukas buvo pavadintas Stebuklų lauku, spėju, gal ir dėl varpinės bokšto, kuris griuvo, griuvo ir nenu-griuvo, o kuo toliau sviro, tuo daugiau turistų pritraukė. Ne tik Galilėjų, kuris nuo bokšto mėtė įvairius daiktus, matuodamas žemės traukos jėgą. Į varpinės bokštą buvau užlipęs 1978 m., kai

dar buvau jaunesnis ir žvalesnis. Bokštas tuščiaaviduris su dviem sienomis, tarp jų siauri laiptukai aukštyn, kiti – žemyn. Vienoje pusėje jie daugiau nunešioti, nes jau ilgai bokštas pasviręs. Kartas nuo karto prieini durytes į lauko pusę, kur gali išeiti ant marmurinių siaurų balkonėlių, apstatytų kolonomis, bet be jokių užtvarų.

Bokšto viršuje kabojo varpai ir sienoje augo nedidelis medelis – sėklą turbūt atnešė paukščiai, sukdami varpinę savo lizdus. Aikštės pakraščiai apstatyti parduotuvėmis, kuriose gali nusipirkti suvenyrų, knygelių, *espresso*, šaltų gėrimų ir puikių amerikietiško stiliaus dešrainių (*hotdogs*). Nesimatė

Pisa – pasviręs varpinės bokštas

turistų ant pievos, kurie kadaise fotografuodavosi vaizduodami, kad prilaiiko griūvantį bokštą, kiti – kad jį stumia griūti.

Pavakary privažiavome prie Florencijos esantį viešbutį “Europa”, kuriame praleidome dvi naktis – Florenciją apžiūrėti paskirta visa diena. Vakare mus nuvežė į gražų užmiesčio restoraną, kur ne tik gerai pavalgėme, bet mus palinksmo dainomis ir muzika, o jaunesni keliautojai turėjo progos ir pasižokti.

Florencija – renesanso perliukai ir deimančiukai

Su Florencija susipažinau 1961 metais, kai rinkomės viešbučius iš tuo metu populiarios turistinės Arthur Frommer knygelės *Europe on \$5 a Day*. Dvigubas kambarys gražiam viešbutyje “Barchielli” tada kainavo \$5.12. Suradau tą viešbutį – dabar mažas kambarėlis jame kainuoja per 200 eurų. Miestas turi ilgą ir turiningą istoriją, jame gimė, kūrė arba gyveno daug žymių žmonių, jame liko daug meno paminklų, 64 šventovės, daug didikų rūmų, senasis tiltas *Ponte Vecchio*, statytas etruskų prieš 2000 metų, atnaujintas XIV š. Čia renesanso

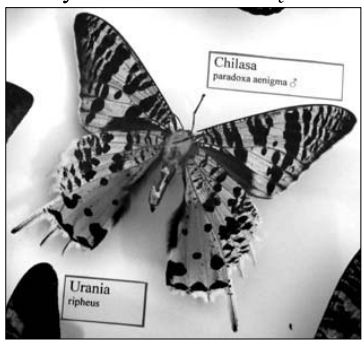
Florencija – Ponte Vecchio tiltas iš lauko pusės

ir modernios italų kalbos (kuria rašyti pradėjo poetai Dantė, Petrarca, Boccaccio, jos pagrindu pasirinkę florentinišką tarmę) gimtinė, čia gimė ir vaikų mylimas medinukas Pinokio (jo kūrėjas Carlo Collodi gimė, gyveno ir mirė Florencijoje).

(Bus daugiau)
Ntrs. G. Kurpio

Įdomi paroda Tūkstantmečio šventei

Lietuvos tūkstantmečio jubiliejus – nuostabi Tautos atgimimo šventė. Pasirengimo laikotarpiu ėmė kaltis idealizmo daigai (daug ką žmonės pasiaukojamai dirbo per naktis), kasdienybėje jų buvome labai pasiilgę. O šventės metu mus visus apgaubė Sąjūdžio laikų aura ir Baltijos kelio – Vienybės kelio skaudus ilgesys. Išgyvenome daug nuostabaus jaudulio. Mane ypatingai stebina, kad ir rajone, mažuose miesteliuose gimė puikių idėjų, kaip pagerbti savo valstybės tūkstantmetį. Pasi-

rodo, esame entuziastingai kūrybingi, išradingi ir pasiilgę tikrųjų vertybių.

Labai nustebino iniciatyva Senojoje Akmenėje naujai atstatytame Akmenės krašto muziejuje įrengti pasaulio drugelių parodą, į kurios atidarymą buvau pakviesta š.m. birželio 12 d. Muziejaus direktorė Lionė Stupurienė organizavo neįtikėtiną šventę – parodoje (3 kambariai) 5000 drugelių iš įvairiausių pasaulio kraštų. Koku būdu tokia unikali paroda atsidūrė Akmenėje? Cituoju direktorės žodžius: “Muziejus įsteigtas 2007 sausio 2 dieną. Tik atėjusi dirbti, pradėjau ieškoti kontaktų su Marija Izenbekiene, mirusio kolekcionieriaus Boriso Izenbeko žmona. Kolekcionierius mirė 2006 m., būdamas 96 metų amžiaus. Gyvas būdamas sakė, kad drugelius paliks Akmeni. Tuo laiku nebuvo nei kam, nei kur, nes muziejaus nebuvo dar. Liko namuose – drugeliais rūpinosi sūnus Viktoras”.

Direktorės rūpesčiu rajono savivaldybė priėmė sprendimą pirkti už 50,000 Lt visą rinkinį. LNK televizija organizavo reportažą, ar gali toks “biednas” rajonas pirkti drugelius. Laikraščiai *Respublika* ir *Lietuvos Rytas* rašė apie tai. 2008 m. vasario mėn. drugelių rinkinys perduotas muziejui. Muziejus, glaudžiai bendradarbiaudamas su VU Ekologijos instituto dr. Povilu Ivinskiu, ėmė ruošti rinkinius parodai. Buvo rengiami projektai lėšoms gauti. Dr. Povilas Ivinskis ir dr. Jolanta Rimšaitė visą rinkinį ištyrė, susistemino, padėjo skirstyti į stovus – vitrinas. 2008 m. spalį atgautos likusios patalpos (jose buvo poliklinika), tada baigtas remontas, patalpos pritaikytos muziejinei veiklai, ir drugeliai suskraidinti į naujas saugias vitrinas. Tokia prie-

šistorė.

Dalyvavę svečiai šioje šventėje neteko amo: pačiame Lietuvos pakrašty saugomas ir rodomas didžiausias šalyje dieninių drugių rinkinys. B. Izenbekas drugiais susidomėjo 1955 m. Gaudė juos, kur gyveno – Ukmergės, Akmenės apylinkėse, kelionėse Kazachstane, Kirgizijoje, Tadžikijoje, Armėnijoje, Buriatijoje, Altajuje, Bendravo su Prancūzijos, Čekijos, Anglijos, Vokietijos, Ispanijos, Kanados, Japonijos, JAV kolekcionieriais, Rusijos specialistais. Visą laisvalaikį ir lėšas skyrė egzotinių drugių išigijimui bei tvarkymui.

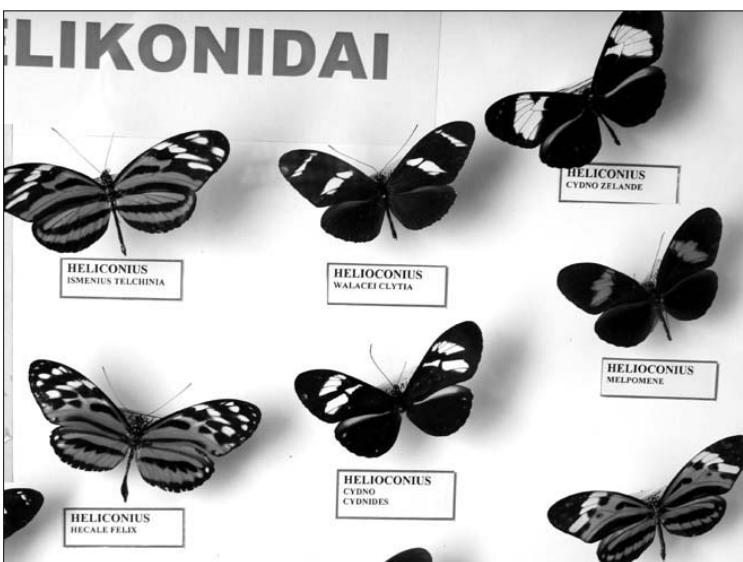
Keliolika esančių rodinių rūšių yra ant išnykimo ribos ir

pasaulyje griežtai saugomi. Knygelėje pažymėta, kad rinkinys vertingas šiais požiūriais:

- jis skirtas dieniniams drugiams, kurių dalis galbūt jau yra išnykusi;
- drugeliai rinkti daugiau kaip 50 metų;
- rinkinys sudarytas Lietuvoje – Akmenėje gyvenusio žmogaus;
- turi neabejotiną šviečiamąją auklėjamąją reikšmę.

Dabar muziejus planuoja pradėti mokomąją veiklą – ruoš seminarus tiems, kurie domisi įvairiomis drugių rūšimis. Susidomėjimas skatina toliau plėtoti veiklą. Parodą pristatant kolekcionieriaus sūnus su ašaromis teigė: “Tėvas negalėjo tikėtis tokio jo visos kolekcijos eksponavimo”. Vienas visą gyvenimą rinko, kita (direktorė) stipraus atkaklumo dėka pasiekė to, kad Žemaitijoje rodomas toks unikalus ir gausus drugių rinkinys. Naujas traukos centras tolimiausiame Lietuvos miestelyje.

Valerija Mockienė,
Architektų 49-87, LT-04221
Vilnius, Lietuva

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Šiaulių Fotografijos muziejuje liepos 3 dieną buvo atidaryta archeologinė paroda “Lietuva prieš tūkstantį metų. Praėjusio gyvenimo pėdsakai”, kuri veiks tris mėnesius. Koks buvo pirmasis Lietuvos tūkstantmetis, kokius pėdsakus paliko jos gyventojai – į šiuos klausimus tiksliausiai gali atsakyti archeologai, kurie po dalelytę renka informaciją ir dėsto praėjusio gyvenimo vaizdų mozaiką. Prieš tūkstantį metų Lietuva pateko į Europos akiratį, suaktyvėjo karo žygiai, baltų gentys mėgino vienytis, ėmė plisti prekyba, atsirado naujų darbo įrankių, papuošalų, ginklų.

Archeologiniai radiniai liudija, kad praėjusiu tūkstantmečiu, kaip ir anksčiau, žmonės gimė, augo, gyveno nedidelėse vietovėse, gynėsi nuo priešų piliakalniuose, meldėsi savo dievams šventovėse, laidojo mirusius kapinyuose. Kas iš to gyvenimo yra likę, galima matyti parodoje: iš gyvenvietėje stovėjusio rąstinio namo beliko tik tamsi dėmė, iš geležies lydymo krosnelės – perdegęs molinis padas ir krūvelė šlako, iš palaidojimo – kapo duobės kontūras, griaučiai ir metalinės įkapės. Piliakalniuose žemė dengia sudėtingas medines ir akmenines pylimų konstrukcijas, stovėjusių pastatų liekanas, gynybinėje sienoje įstrigusius ietigalius ir geležinius strėlių antgalius. Pasak archeologų, kilus pavojui mūsų protėviai brangiausius daiktus slėpdavo užkasdami žemėje. Lobis, jei šeimininkas jo neiškasė, taip ir guli žemėje. Dažniausiai tai metaliniai papuošalai, brangūs ginklai, gal ir dievams skirtos aukos. Šią parodą papildys paskaitų ciklas “Archeologiniai tyrinėjimai”, prasižėsiantis Šiaulių Aušros alėjos rūmuose spalio mėnesį.

Tradicinis muzikinis “Kristupo vasaros festivalis” prasidėjo liepos 1 dieną Vilniaus Šv. Kotrynos šventovėje ir tęsis iki vasaros pabaigos. Pradžios koncerte kartu su Šv. Kristoforo kameriniu orkestru, diriguojamu festivalio meno vadovo Donato Katkaus, grojo pianistai Marija Geniušaitė ir Petras Geniušas, Paulius Andersson, Aleksandra Žvirblytė ir Veronika Vitaitė, trimitininkas Dominykas ir saksofonininkas Petras Vyšniauskas, smuikininkai Rusnė Mataitytė, Austėja Juškaitytė ir Rytis Juškaitis.

Festivalio atlikėjai – austru “Haidn Trio Eisenstadt”, suomių baritonas Petter Salomaa su islandų pianiste Steinunn Birna Ragnarsdottir, švedų pianistas Peteris Jablonskis, Baltijos jaunimo filharmonijos orkest-

ras su estu dirigentu Kristian Jervis. Programoje minimi rusiški romansai, Lotynų Amerikos muzika, salsa, simfoninis rokas, Karibų perkusija, bardų dainos, J.S. Bacho muzikos atlikimas indišku stiliumi; sakralinės muzikos valandų ciklas (vad. Leopoldas Digrys), fortepijono muzikos koncertų ciklas “Kristupo klavyrai” (vad. P. Geniušas), “Kristupo gitarų” ciklas (vad. Reinbert Evers). Festivalio muzika skambėjo Vilniaus Šv. Kotrynos, Šv. Kazimiero šventovėse, Vilniaus mokytojų namų bei Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejaus kiemuose, Marijampolės bazilikoje, Molėtų, Panevėžio, Mažeikių katalikų bei Tauragės evangelikų-liuteronų šventovėse.

Festivalio iškylos – “**Kristupo piknikai**” vyko triejose vietovėse. Bistrampolio dvare: birželio 27 d. su Šv. Kristoforo kameriniu orkestru dainavo Liudas Mikalauskas, liepos 19 d. – Ieva Prudnikovaitė dainavo argentinietiską, paryžietiską ir šiuolaikinį tango, rugpjūčio 1 d. “Sonic Steel” ansamblis karibietiskais būgnais grojo įvairių stilių ritmus, rugpjūčio 9 d. muzikavo Martyno Kuliavo ir Aleksandro Ten roko duetas; rugpjūčio 16 d. – programą “Nuo Šabaniausko iki...” atliks Gintarė Skėrytė, Tomas Vaitkus, Dainius Puišys, akompanuojami Povilo Jaramino, Jaroslavo Cechanovičiaus, Zigmo Žuko su Viktoro Gerulaičio komentais. Atnaujintame Šešuolėlių dvare birželio 28 d., liepos 12 d. ir rugpjūčio 2 d. svečiavosi Liudas Mikalauskas su Šv. Kristoforo kameriniu orkestru, Martynas Kuliavas su Aleksandru Ten ir “Sonic Steel”, o rugpjūčio 16 d. numatyta Artūro Anušausko ir Nedos Malunavičiūtės pokalbiai.

Trečia vietovė – **Kernavės bajorynė**, kur paprastai karaliauja turistai, liepos 6 d. užleido vietą miniatiūrinių operos premjerai: dainininkai Liudas Mikalauskas, Sabina Martinaitytė, Egidijus Bavičkinas ir koncertmeisterė Audronė Eitmanavičiūtė melodringomis arijomis papasakojo negirdėtą istoriją apie operos primadoną Faustina, kuri sudarė sandėrį su Mefistofeliu. Jis sugrąžino jai balsą, jaunystę ir šlovę, tačiau kiekvienas vyras, kuris ją įsimyli, pasmerktas ankstyvai mirčiai. Liepos 19 d. buvo skirta Rimantui Jurkoniui ir Romualdai Lukošiiui, šmaikščiausiam ir virtuoziskam pianistų duetui, kurie šį sykį pasirodė su sopranu Raimonda Tallat-Kelpšaitė. Rugpjūčio 2 d. koncertavo gitaristas Igoris Dedusenko, o rugpjūčio 23 d. pasirodys jaunuolių ansamblis “Quorum” su plačiu repertuaru nuo renesanso iki pop muzikos. **GK**

Prisikėlimo

Kredito Kooperatyvas

www.rpcul.com

Aktyvai virš 90 milijonų dolerių

TERMINUOTI INDĖLIAI		SĄSKAITOS	
90-179 dienų	0.50%	Taupomoji sąskaita	0.50%
180-364 dienų	0.50%	Kasdieninių palūkanų	
1 metų	0.85%	čekių sąskaita	iki 0.10%
2 metų	1.10%		
3 metų	1.50%	Amerikos dolerių kasd.	
4 metų	1.75%	palūk. taupymo sąskaita	0.10%
5 metų	2.00%	Amerikos dol. GIC	
		1 metų term. ind	1.00%

GIC		SUTEIKIAME	
1 metų "cashable"	1.15%	Asmenines paskolas	
1 metų	1.40%	nuo	4.75%
2 metų	1.90%	Sutarties paskolas	
3 metų	2.25%	nuo	4.75%
4 metų	2.50%	Nekilnojamo turto paskolas	
5 metų	2.75%	Su nekintančiu nuošimčiu	
		1 metų	3.50%
		2 metų	4.00%
		3 metų	4.50%
		4 metų	4.75%
		5 metų	5.00%
		Su kintančiu nuošimčiu	
		1, 2, 3 metų	3.25%

RRSP, RRIF ir TFSA	
TFSA, RRSP ir RRIF	
atviras, kintantis.....	1.25%
1 metų	1.65%
2 metų	2.15%
3 metų	2.50%
4 metų	2.75%
5 metų	3.00%

MŪSŲ ADRESAS:
3 Resurrection Road
Toronto, Ontario M9A 5G1
Tel.: 416-532-3400
Fax: 416-532-4816

Darbo laikas:
Pirm., antr., treč. 9:00- 3:30
Ketvirt., penkt. 9:00- 8:00
Šeštadieniais 9:00- 1:00
Sekmadieniais 8:30-12:45

ANAPILYJE:
Tel.: 905-566-0006
Fax: 905-566-1554

Darbo laikas:
Ketvirtadieniais 12:00- 7:00
Penktadieniais 11:00- 6:00
Sekmadieniais 9:00-12:30

TFSA

RRSP ir RRIF

SGIC*

1 metų	2 metų	3 metų	4 metų	5 metų
1.65%	2.15%	2.50%	2.75%	3.00%
1.65%	2.18%	2.56%	2.87%	3.19%

Sudetinių palūkanų įplauka / Compuonded interest

*metų pabaigoje nemokama papildomų palūkanų

QUEEN SYRENA TRAVEL

133 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont. M6R 2L2 Tel. 416-531-4800

KELIONĖS Į LIETUVĄ, ŠILTUS KRAŠTUS IR VISUR KITUR.

Visuomet geresnėmis kainomis!

Pasirinkite sau tinkamiausias sąlygas Internetu ir tada leiskite mums rasti jums geresnę kainą. Arba skambinkite: – poniai Wijolai – (angliškai ar lenkiškai) – tel. 416-531-8110, arba man pačiam, Algiui Medeliui.

MEDELIS CONSULTING el.paštas: travelwithal@rogers.com
ALGIS ir STEFA MEDELIAI Tel. 905-306-9563

ORTODONTĖ

Dr. Skaistė Našlėnaitė

D.D.S., M.Sc., Ortho. Dip., FRCDC (C)

Royal York Orthodontics
3029 Bloor Street West
(prie naujos 'PARAMOS')
Toronto ON, M8W 1C5
Tel. (416) 207-0885

Kviečiame mažus ir didelius!

SVEIKATA • MOKSLAS • ŠEIMA

Maistas ir sotina, ir gydo

Johns Hopkins ligoninė (JAV, Baltimore) jau 19 metų iš eilės pripažinta geriausia tarp 4,000 kitų JAV sveikatos įstaigų. Ligoninė, vėliau tapusi mokymo ir mokslo tyrimų centru, įsteigta 1889 metais. Čia kaip niekur kitur nuo pat darbo pradžios buvo sutelkta daug talentingų specialistų, mokslo ir visuomeninio mąstymo naujoviškumu pralenkusių savo bendraamžių. Neatsitiktinai šis sveikatos centras daug kur pirmauja: priėmęs moteris medicinos studijoms, pasiūlęs sterilias

pirštines operacinėje dirbantiems chirurgams, atliktomis pirmomis širdies operacijomis, sunkių nudegimų gydymo patirtimi. Du svarbūs Nobelio premija įvertinti atradimai irgi siejami su šios ligoninės vardu. Tarp kitų šios sveikatos įstaigos skyrių žinomas vėžio ligų institutas, ne tik ieškantis veiksmingiausių būdų gydyti šias ligas, bet ir kelių joms išvengti. Šiandien spausdiname Johns Hopkins ligoninės specialistų patarimus, kaip padėti pačiam sau, pasirenkant tinkamą mitybą.

* * *

Kiekvienas žmogus savo organizme turi vėžinių ląstelių. Dažniausiai jos ramiai "miega", ir jokie medicininiai patikrinimai negali aptikti tol, kol jų nepadaugėja iki kelių milijonų. Kai žmogaus organizmas yra labai stiprus, jis gali tas vėžines ląsteles sunaikinti pats. Jei ne – joms nesusitabdoma dauginantis, susidaro įvairūs vėžiniai augliai. Jų atsiradimas rodo, kad žmogaus organizmo atsparumas yra susilpnėjęs dėl įvairių – genetinių, aplinkos taršos, maisto, gyvenimo būdo – priežasčių. Vėžinės ląstelės naikiamos įvairiai: daroma chirurginė operacija, švitinama spinduliais, skiriama cheminė terapija. Visi šie būdai turi savo privalumų ir trūkumų: padedami įveikti vėžio liga, jie kartu alina ligos apimtą organizmą. Specialistai po ilgų stebėjimo metų tvirtina, kad galima kovoti su liga natūralių būdu, pasirinkus tinkamą mitybą. Tai reiškia valgyti maistą, kuris neleistų daugintis ir bėgti numarintu "blogietes" – vėžines ląsteles.

Kas labiausiai maitina tas nepageidaujamas ląsteles? Visų pirma, cukrus. Ne tik pats išvalytas ir išbalintas cukrus, bet ir jo pakaitalai *Nutrasweet*, *Equal*, *Spoonful*, pagaminti su *aspartames*. Sveikiau cukrų pakeisti Manuka medumi ar melasa, bet irgi naudojant tik nedideliais kiekiais. Įprastą, dažniausiai naudojamą baltą smulkia druską geriau pakeisti jūros druska – ji sveikesnė, turi mažiau priemaišų.

Antrasis produktas, kurio patartina vengti žmonėms, besigydančioms vėžio ligas, – pienas. Pienas padeda susidaryti gleivėms, kurios yra tinkamas maistas ir palanki terpė negerosioms ląstelėms. Tokiomis gleivėmis ypač godžiai minta žarnyno vėžinės ląstelės. Siūloma labai sumažinti pieno kiekį valgiaraštyje arba jį visai pakeisti nesaldintu sojos pienu.

Vėžio ląstelės mėgsta

rūgščią aplinką, kuri susidaro valgant daug mėsos. Geriau valgyti žuvį, truputi vištienos. Reikia prisiminti, kad mėsoje, kurią valgome, yra gyvuliams naudojamų antibiotikų, augimo hormonų, kurie tikrai kenksmingi turintiems vėžio susirgimą. Mėsos baltymai gana sunkiai virškinami ir, ilgiau užsilaikę žarnyne, gali skatinti nereikalingo balasto kaupimąsi. Valgant mažiau ar atsiskaitant mėsos, virškinimui nereikia tiek daug fermentų, vadinasi, jie aktyviau gali kovoti su vėžinėmis ląstelėmis, jas silpninant ir padedant sunaikinti.

Palankiausia kovojančiam su liga organizmui dieta, kurioje 80% sudaro daržovės, javainiai, sėklos, riešutai ir truputis vaisių. Bent penktadalį valgiaraščio turėtų sudaryti virtos ankštinės daržovės. Šviežios daržovių sultys duoda organizmui fermentų, kurie lengvai ir greitai – vidutiniškai per 15 min. – pasisavinami ir skatina sveikų ląstelių augimą. Siūloma bent tris kartus per dieną gerti šviežias daržovių sultis (tinka dauguma daržovių, taip pat ir pupelių daigai). Daržovės taip pat geriausia valgyti žalias, bent tris kartus per dieną. Verdant ar troškinant prie 104 F (+40C) temperatūros, fermentai yra sunaikinami.

Atsigaivinti geriausia paprastu, tik valytu per filtrą vandeniu ar žalia arbata, vengti kavos, šokolado ir kitų dirbtinių, vadinamųjų gaiviųjų gėrimų, kuriuose gausu cukraus ir kitų nereikalingų priedų.

Stiprinti organizmo atsparumą padeda ir kai kurie priedai – vitaminai, mineralai, kiti maistingi papildai. Prieš pradėdami jų ieškoti, geriausia pasitarti su gydytoju.

Vėžys yra kūno, dvasios ir proto liga. Aktyvus ir su teigiama nuostata priešinimasis šiai ligai padidina sėkmingą baigtį. Pyktis, agresyvumas, neatlaidumas ar kerštingumas

kelia viso kūno įtampą, nereikalingą susijaudinimą, didina rūgštinę aplinką.

Vėžio ląsteles neigiamai veikia deguonimi turtingas oras. Gyvenimas švarioje aplinkoje, taisyklingo ir gilaus kvėpavimo įgūdžiai, pagal galimybes pratimai ir bet koks fizinis aktyvumas padeda kovoje prieš nepageidautinas ląsteles. Mokėjimas suprasti, atleisti ir pasidžiaugti kiekviena gera akimirka stiprina organizmą.

Johns Hopkins ligoninės specialistai dar pabrėžia tris labai svarbius *Ne*.

Nenaudoti šildant maistą mikrobanginėje krosnelėje plastmasinių indų. Rinktis pagamintus iš natūralių medžiagų – grūdinto stiklo (tampered glass) *Corning Ware*, *Pyrex* ir keraminius indus. Didelė temperatūra veikia plastmasę ir iš jos įvairius cheminius darinius, tarp jų ir labai kenksmingą dioksiną (dioxin), išleidžia į šildomą maistą, ypač riebių.

Nedengti šildomo maisto apsaugine plėvele *Saran* ar kuria nors kita dėl tos pačios priežasties: temperatūros veikiami cheminiai dariniai iš tos plonytės dangos patenka į maistą, o tuo pačiu ir į mūsų organizmą. Geriau šildomą maistą dengti popieriumi, bet irgi gali būti neaišku, iš ko jis pagamintas; dažnai popieriaus gamybai naudojamos visokios atliekos.

Nešaldyti plastmasinių butelių su geriamu vandeniu. Plastmasė, iš kurios gaminami buteliai vandeniui, irgi turi dioksino, kurį medicinos specialistai sieja su vėžio susirgimais. Sušaldant plastmasinius butelius su vandeniu, dioksinas iš plastmasės patenka į vandenį, kurį gersime.

Atrodytų, tai lyg ir nedideli dalykai, bet mūsų pasirinkimai, ką valgome, kaip tvarkomės buityje, iš tiesų labai padeda grumtynėse su nepageidaujama liga.

Parengė SK

DĖMESIO TŽ PRENUMERATORIAMS! Leidėjai prašo jus atsilyginti už prenumeratas.

Pasitikrinkite prenumeratos užsibaigimo datą, atspausdintą ant adreso lipdės (address label). Kanados vyriausybės finansinė parama pašto išlaidoms apmokėti yra gaunama pagal apmokėtų prenumeratų skaičių. Be šios paramos mūsų pašto išlaidos, siuntinėjančioms TŽ, būtų apie du trečdalius aukštesnės. Prašome jūsų supratimo šiuo svarbiu klausimu – įrodyti Kanados vyriausybei, kad TŽ gyvavimas mums yra aktualus. **TŽ leidėjai**

Tryliktasis PLB seimas (II)

Atkelta iš 4-to psl.

Jis taip pat pabrėžė, kad esą dar niekada Lietuvos valdžios ir PLB santykiai nebuvo pakelti į tokį aukštą lygį. Ministeris turėjo galvoje premjero vadovaujamą Užsienio lietuvių reikalų koordinavimo komisijos sukūrimą. V. Ušackas priminė, kad ši komisija iki spalio 25 dienos laukia lietuvių bendruomenių pasiūlymų dėl pirmenybinių veiklos sričių, – “nenorime primesti savo matymą, tačiau norime įsiklausyti į tai, kas jums svarbu”, sakė V. Ušackas.

Deja, ministeris skubėjo į kitus susitikimus, todėl liko neatsakytas labai svarbus klausimas – ar Užsienio reikalų ministerijoje susikūrus departamentui, globojančiam užsienio lietuvių klausimus, neatsitiks taip, kad bendruomenės su šiuo departamentu turės bendrauti per papildomą partnerį – ambasadą ir konsulus. Telioka viltis, kad toks PLB atstovų nuogąstavimas jau artimiausiu metu bus išsklaidytas.

PLB santykiai su bendruomenėmis

PLB Garbės teismo pirmininkas Algis Rugienius trumpai apžvelgė PLB ir kraštų lietuvių bendruomenių santykius. Jis dar kartą atkreipė dėmesį, kad PLB yra atvira kiekvienam užsienyje gyvenančiam lietuviui, kas jis būtų. Pasak A. Rugieniaus, PLB buvo kuriama ne kaip dar viena organizacija tarp kitų, bet kaip tam tikri rėmai, kaip užsienyje gyvenančių lietuvių užuovėja. Pasak PLB Konstitucijos, visos lietuvių bendruomenės veikia savarankiškai. Svarbiausia, jų veikla turi atitikti PLB Misiją ir Viziją bei Lietuvių chartą. A. Rugieniaus tvirtinimu, niekas negali uždrausti lietuviui priklausyti PLB. Tačiau, jei užsienyje gyvenantys lietuviai nori dalyvauti PLB valdyme, spręsti bendrus klausimus, jie turi organizuotis. Tokio organizavimosi pagrindu turėtų būti demokratiškai patvirtintas Bendruomenės statutas. Jame turėtų būti numatyta, pagal kokias taisykles sprendžiami to krašto lietuvių bendruomenės vidaus klausimai. Toks Statutas, kaip ir visos tolesnės jo pataisos, turėtų būti pateiktas PLB valdybai. Pastaroji jį peržiūri ir, jei jis neprieštarauja PLB veikimo principams, bendruomenė gali deleguoti savo atstovus į PLB seimą.

Sprendžiant iš atstovų reakcijos į A. Rugieniaus pranešimą, jis daugeliui buvo labai naudingas. Natūralu, kad nemaža dalis atstovų, ypač iš naujesnių bendruomenių, dar nėra iki galo perpratę PLB veikimo niuansų. Dalyvavimas PLB seime – geriausia

proga ne tik suprasti PLB prasmę, bet ir pajusti stubilnančią vienovę įvairovėje.

PLB finansų krizė

Apie pinigus, ypač kai jų trūksta, kalbėti nepopuliaru. Ši taisyklė pasitvirtino ir PLB seime. Valdybos pirmininkės dramatiška kalba apie tai, jog PLB yra ištikusi finansinė krizė, buvo trumpa. Reakcijos į ją buvo nedaug. Gal dėl to, jog rasti išeitį tikrai yra sunku ir vargu, ar įmanoma per keliolika minučių.

R. Narušienė

R. Narušienė pasidžiaugė, kad Lietuvių fondas padeda išlaikyti PLB atstovybę Lietuvoje, jog tikrai daug per pastaruosius metus padėjo TMID, tačiau tuo šviesi kalbos dalis ir pasibaigė. Pasak valdybos pirmininkės, būklė tikrai labai sudėtinga. Jau šis PLB seimas organizuotas daug kartų kukliau nei ankstesni. Atstovai turėjo atvykti ir gyventi už savo lėšas, nebuvę galimybių pasirūpinti ir transportu. Akivaizdi tendencija, jog ekonominiu sunkmečiu Lietuvos parama PLB tik mažės, todėl reikia galvoti, kaip atrasti pinigų būtiniausioms funkcijoms vykdyti. Deja, pasak R. Narušienės, tik dešimtadalis kraštų yra pervedę PLB Konstitucijoje nustatytą solidarumo įnašą. Jo nėra pervedusios ir gausiausios lietuvių bendruomenės. R. Narušienė apgailestavo, jo tik deklaracija liko praėjusiais metais PLB pirmininkų suvažiavime priimtas sutarimas, jog kiekvienas kraštas pradės pinigų PLB valdybos veiklai telkimo vąj. Deja, realaus vajaus nebuvo, ir nei vienas centas neatkeliavo į PLB išdą.

R. Narušienė pasidžiaugė išdininko Ramučio Pliauros pasiaukojimu, kuris nemokamai parengė PLB finansinę ataskaitą JAV valdžiai, taip pat ir prelato E. Putrimo indėliu, ypač santykiuose su Pietų Amerikos lietuviais. Prelatas aktyviai keliavo po lietuvių bendruomenes, stiprino ryšius, tačiau tai PLB išdui nieko nekainavo.

Apie PLB finansų stygių kalbėjo ir Gabrielius Žemkalnis. Jis supažindino susirinkusius su PLB atstovybės darbais, teigė, jog svarbu Atstovybę išlaikyti ir toliau, tačiau pripažino, jog būtina pagalvoti apie didesnę finansavimą,

kuris leistų veiksmingiau išnaudoti Atstovybės pajėgumą. Beje, G. Žemkalnis pabrėžė, jog labai svarbu, kad PLB atstovas būtų PLB valdyboje. Tai ne tik leidžia gauti daugiau informacijos, bet ir suteikia daugiau visuomeninio svorio, bendraujant su valdžios institucijomis.

PLB seimas stebuklingo recepto, kaip sutelkti pinigų, regis, kol kas nerado. Tik dar kartą pakartoti raginimai visoms bendruomenėms mokėti solidarumo įnašą ir rūpintis finansų paieška.

Ką daryti su Pasaulio lietuviu?

Į PLB XIII seimo darbotvarkę buvo įtrauktas ir žurnalo *Pasaulio lietuvis* klausimas. Šis žurnalas šiuo metu yra rengiamas Lietuvoje, spausdinamas Lenkijoje. Per metus parengiami dešimt žurnalo numerių, kurie išleidžiami šešių šimtų egzempliorių tiražu. 500 egzempliorių keliauja pas prenumeratorius, o 100 – išdalijama. Žurnale galima atrasti daug aktualios ir įdomios informacijos. Jis turi neabejotiną reikšmę istoriniu požiūriu. Tačiau ir vėl koją kiša finansai. *Pasaulio lietuvis* yra tapęs vienu iš nuostolingų PLB projektų. Viena iš priežasčių – labai padidėję Lietuvos pašto įkainiai. Šiuo metu žurnalo išsiuntinėjimas prenumeratoriams kainuoja net daugiau nei jo atspausdinimas. Kitas dalykas – didžiuliais tempais mažėja prenumeratorių. Audronės Škiudaitės, senieji prenumeratoriai miršta arba nebepajėgia skaityti, o jaunimas, geriausiu atveju, skaito internetinę žurnalo versiją.

Visi diskusijos dalyviai sutiko, jog svarbu išlaikyti žurnalą, kuris fiksuotų PLB gyvenimo įvykius, padėtų bendruomenėms sužinoti vienai apie kitą. Kita vertus, taip pat pabrėžta, kad reikėtų keisti žurnalo turinį, pateikti daugiau patrauklios ir aktualios informacijos, daugiau reklamuoti žurnalą. R. Narušienė teigė, jog svarstoma galimybė perkelti žurnalo leidybą į JAV. Priežastis paprasta – būtent JAV lietuvių sudaro daugumą *Pasaulio lietuviu* skaitytojų. Tačiau kol kas aiškinamasi dėl spausdinimo įkainių. Kita vertus, tai, kaip gelbėti *Pasaulio lietuvių*, veikiausiai turės nuspręsti jau nauja PLB valdyba. (Bus daugiau)

Parengė Andrius Navickas Bernardinai.lt

SPAUDSTUVĖ

PRINTING

NET

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
413 ROYAL YORK RD., TORONTO ON (Prie Evans)
Savininkas Jurgis Kuliešius

Taupykime Paramoje

[Litai jau "Paramoje"]

TAUPOMOJI SĄSKAITA

"TFSA" (Neapmokestinama taupomoji sąskaita)
Kasdieninių kintamųjų palūkanų **1.35%**
1 metų **1.55%**
2 metų **2.15%**
3 metų **2.50%**
4 metų **2.65%**
5 metų **3.15%**

INVESTICINĖ SĄSKAITA

"GIC" INDĖLIAI (Pelno padalinimas netaikomas)
1 metų **1.30%**
2 metų **1.90%**
3 metų **2.25%**
4 metų **2.40%**
5 metų **2.90%**
1 metų iškeičiamas **1.15%**

PAPILDOMA TAUPOMOJI **0.50%**

"Planas 24" Kasdieninių palūkanų čekių /taupomoji
Balansas: \$0 – \$4,999.99 **0.025%**
\$5,000.00 – \$9,999.99 **0.025%**
\$10,000.00 – \$24,999.99 **0.100%**
\$25,000.00 – \$59,999.99 **0.250%**
Virš \$60,000.00 **0.500%**

PLANAS 24

Aukštesni nuosimčiai ir nemokami čekių patarnavimai

JAV DOLERIŲ KASDIENINIŲ PALŪKANŲ **0.10%**

PASKOLŲ NUOŠIMČIAI

NEKILNOJAMO TURTO PASKOLOS
Atviras, kintamųjų palūkanų **3.25%**
Uždarytas, kintamųjų palūkanų **3.00%**
1 metų **3.50%**
2 metų **3.75%**
3 metų **4.00%**
4 metų **4.50%**
5 metų **5.00%**
Komerčinės kredito paskolos suteikiamos pagal pareikalavimą

RIBOTAS KREDITAS SU NEKILNOJAMO TURTO UŽSTATU **3.75%** ir aukščiau

ASMENINĖS PASKOLOS **5.0%** ir aukščiau

ASMENINIS RIBOTAS KREDITAS **7.0%** ir aukščiau

TERMINUOTI INDĖLIAI (Taikomas pelno padalinimas)
1 metų **1.20%**
2 metų **1.75%**
3 metų **2.10%**
4 metų **2.25%**
5 metų **2.75%**
1 metų iškeičiamas **0.90%**
1 metų JAV dolerių **0.85%**

ISKEIČIAMAI PRIEŠ TERMINĄ MAŽESNIAIS NUOŠIMČIAIS

PENSIJŲ FONDAI
Kasdieninių kintamųjų palūkanų **1.35%**
1 metų **1.55%**
2 metų **2.15%**
3 metų **2.50%**
4 metų **2.65%**
5 metų **3.15%**

Visi pateikti nuosimčiai gali būti keičiami be įspėjimo

PARAMA

www.parama.ca

AKTYVAI per \$170,000,000

Palankūs nuosimčiai. Malonus ir sąžiningas asmeninis patarnavimas.
2975 Bloor W | 416-207-9239 | Pirm-Treč 9-3:30 | Ketv-Penk 9-8 | Šešt 9-1
1573 Bloor W | 416-532-1149 | Pirm-Treč 9-3:30 | Ketv 9-6 | Penk 9-3:30 | Šešt Uždaryta

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & HEATING

PRIEŠSEZONINIS ORO VĖSINIMO SISTEMŲ

PATIKRINIMAS * IŠVALYMAS * PAKEITIMAS

Skambinti

R. Jareckui

Tel. 416-370-3539 arba 416-825-3328

SPORTAS

EUGENIJA MISEVIČIENĖ – specialiai TŽ iš Vilniaus

Vis prisimename, kad šie metai Lietuvai ir visiems lietuviams ypatingi – šalis švenčia savo vardo paminėjimo tūkstantmečio jubiliejų. Ta proga Lietuvoje ir užsienyje tautiečiai organizuoja begalę įvairių renginių. Neapsieita ir be sporto – birželio 26-28 dienomis Vilniuje surengtos VIII Pasaulio lietuvių sporto žaidynės, kuriose dalyvavo lietuviai iš 17 valstybių. Planuota sulaukti sportininkų net iš tokių egzotiškų šalių kaip Kuveitas bei Saudo Arabija, tačiau dėl tam tikrų priežasčių jiems atvykti nepavyko. Taip pat nemaloniai nustebino delegacija iš Airijos (kur, atrodo, lietuvių gyvena ne tiek ir mažai), paskutinę minutę pranešusi, kad šiose žaidynėse dalyvauti negalės. Tačiau nežiūrint į tai, sporto šventėje rungtyniavo apie 700 atletų iš užsienio (iš viso – 3,000 sportininkų). Deja, tik apie pačias žaidynes mažai kas nežinojo, mat jos nebuvo pakankamai išreklamuotos. Tačiau Kanados lietuviai pasistengė, kad apie jas sužinotų ir kiti. Šios šalies atstovai, pasidabinę vienodais raudonais su klevo lapu marškinėliais, vaikščiodami Vilniaus miesto gatvėmis, praeiviams dalino įvairias dovanėles ir suvenyrus, tad šie tuoj pradėdavo domėtis, kas čia vyksta...

PLSŽ metu lietuviai iš viso pasaulio varžėsi 26 sporto šakų varžybose, tarp kurių buvo organizuotos ir itin origi-

nalios šiaurietiško vaikščiavimo bei lietuviško ritinio ir kt. varžybos. O populiariausias (kas turbūt nieko nenustebins) žaidynėse tapo krepšinis.

Tiems, kas nežino, turėčiau priminti, jog oficialiai šios PLSŽ prasidėjo dar š.m. kovo mėnesį slidinėjimo varžybomis, kurios šiemet buvo surengtos JAV Nevada ir Kalifornijos valstijose. Na, o Vilniuje sporto šventę organizatoriai ir delegacijų vadovai pradėjo netradiciškai. VIII PLSŽ atidarymo iškilmės metu kiemelyje prie Kūno kultūros ir sporto departamento oficialiai iškėlus žaidynių ir Lietuvos vėliavas, šventės prisiminimams įamžinti buvo pasodintas ažuoliukas. Vos prasidėjus pirmosioms kovoms, šalių delegacijų vadovai dalyvavo specialiaame forume, kuriame pasidalino savo išpūdžiais ir patarimais, taip pat buvome pakviesti į LR Prezidentūrą, kur mus maloniai sutiko ir pasveikino šių žaidynių globėjas, pats ilgametis sporto mėgėjas, kadenciją baigęs Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, kiekvienos valstybės atstovams įteikęs prisiminimo dovanėles. Tuo metu, kai delegacijų vadovai dalyvavo įvairiuose pasitarimuose apie panašių renginių eigą ir organizavimą, sportininkai varžėsi aikštelėse. Namu po žaidynių "Klevo lapo" šalies reprezentantai grįžo netuščiomis.

Kanados lietuviai dalyvavo šešių sporto šakų varžybose (krepšinio, golfo, kėglių, šaudymo, teniso ir biliardo). Kėgliavime kanadie-

VIII-osiose Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse daugiausia – iš Kanados

Pasaulio lietuvių sporto žaidynių atidarymo momentas Kalnų parke Vilniuje

čiai pasirodė stipriausi, jie iškovojo visas tris pirmas prizines vietas: aukso medalis atiteko Mykolui Jaglowitz, sidabro Raimondui Šiaučiuliui ir bronzą Darijai Deksnytei. Aukso medalį kanadiečiai iškovojo ir šaudymo varžybose. Tranšėjinėje aikštelėje, veteranų grupėje, Antanas Šimkevičius laimėjo pirmą vietą, surinkęs 50 taškų. Na, o tokioje pat aikštelėje senjorų grupėje kitas kanadietis Kazimieras Deksnys iškovojo prizinę trečiąją vietą, surinkęs 53 taškus. Kaip jau minėjau, populiariausias šiose žaidynėse vis dėlto buvo krepšinis. Ir čia Kanados lietuviai pasirodė labai neblogai. Vyrų krepšinio komanda, nors ir nelaimėjo medalių, tačiau galutinėje žaidynių lentelėje užėmė ketvirtą vietą. Jauniams pavyko iškoti bronzos medalius. Na, o geriausiai pasirodė kanadie-

tės moterys, iškopusios į didžiąją baigmę. Po atkaklios kovos, tik pratęsus rungtynėms skirtą laiką, kanadietės vos keliais taškais nusileido savo grėsmingoms varžovėms iš kaimyninės JAV, iškovodamos sidabrinius apdovanojimus.

Žinoma, ne tik sportinė VIII PLSŽ dalis buvo intriguojanti ir svarbi. Ne mažiau įdomus renginys buvo ir žaidynių atidarymo bei uždarymo iškilmė. Po iškilmingų šv. Mišių Vilniaus katedroje visi sportininkai ir delegacijų nariai išsirikiavo, atstovaudami savo šalims, iškėlę kiekvienos dalyvavusios valstybės vėliavą, patraukdami praeivių dėmesį kartu žygiavo Vilniaus senamiesčio gatvėmis nuo Gedimino gatvės iki Kalnų parko, kur vyko oficialioji šventės programa. VIII-ųjų Pasaulio lietuvių sporto žai-

dynių dalyvius pasveikinti atvyko ir prez. Valdas Adamkus. Pagrindinio PLSŽ rėmėjo – banko "Snoras" įsteigtą taurę, skirtą gausiausiai užsienio šalies delegacijai, iškovojo JAV atstovai (97 dalyviai), tačiau, vadovaudamasis garbingo žaidimo principais, amerikiečių delegacijos vadovas L.R. Misevičius perdavė prizą, jo nuomone, geriau susiorganizavusiems Kanados lietuviams, kurių delegaciją sudarė 95 žmonės. Po gražaus istoriškai sudėlioto spektaklio ir šokių programos toliau iki vidurnakčio susirinkusiems dainavo Lietuvos estrados žvaigždė Ž. Žvagulius. Beliko laukti ir ruošti kitoms žaidynėms, kurios po 4 metų vyks ir vėl Lietuvoje, bet tik galbūt šį kartą jau nebe sostinėje, o – Klaipėdoje tuo pačiu minint S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio per Atlantą 80-ąsias metines.

Burlaivių lenktynės

Pirmąjį lenktyninį didžiųjų burlaivių regatos "The Tall Ships' Races Baltic 2009" tarpsnį, prasidėjusį Gdynėje, sėkmingai užbaigė Sankt Peterburge. Pirmasis iš "A" klasės atstovų baigmę pasiekė su Rusijos federacijos vėliava plaukiantis pilno apiburinio laivas "Mir", antrasis – Gdynės jūreivystės akademijai priklausantis "Dar Młodzieży". Perskaičiavus laiką, "A" klasėje pirmoje vietoje atsidūrė Norvegijos burlaivis "Christian Radich", antrojoje vieto-

je – kitas norvegų burlaivis "Sorlandet", trečioje – Švedijos "Tre Kronor af Stockholm". "B" klasėje pirmąją Olandijos burlaivis "Jacob Meindert", "C" klasėje nugalėjo "Ebb Tide", "D" klasėje greičiausi buvo Suomijos atstovai su jachta "Henrika".

Lietuvai šiame regatos tarpsnyje atstovavusi jachta "Lietuva" "D" klasėje liko septinta iš dvidešimt devynių šios grupės dalyvių. Jachtos "Lietuva" kapitonas Osvaldas Kudzevičius pasakojo, kad

igulos nuotaika puiki, o patirti išpūdžiai – fantastiški. Naktį po baigmės igula praleido negyvenamoje saloje netoli Suomijos krantų. Taip buvo mėginama išvengti nepalankių oro sąlygų.

Antrajame "The Tall Ships' Races Baltic 2009" regatos lenktynių tarpsnyje Lietuvai atstovaus net 6 laivai: "Brabander", "Ambersail", "Litas", "Lietuva", "Pegasus" ir "Lady L". "The Tall Ships' Races" yra viena žymiausių pasaulio regatų, kurioje dalyvauja tiek tradiciniai buriniai laivai, tiek ir modernios jachtos. Lenktynės vyksta keliais tarpsniais. Regatoje dalyvaujantys burlaiviai skirstomi į keturias klases. **Inf.**

ATSIŪSTA PAMINĖTI

LIETUVOS KARIUOMENĖS KARININKAI, VIII tomas, 1918-1953, Vilnius 2008, Lietuvos valstybinio muziejaus bibliotekos leidinys, 424 psl. ir kieti viršeliai, albuminio formato; redagavo Dalia Žalienė; dailininkai E. Gužaitė, V. Lapušauskienė, A. Prelgauskas; spausdino AB "Spauda", Laisvės pr. 60, LT-05120, Vilnius.

ONTARIO LAND SURVEYOR

TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.

40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7

E-mail: tomsenkus@rogers.com

TEL: (416) 237-1893

FAX: (416) 237-0426

ROYAL LEPAGE

Jeį norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. (416) 762-8255

Fax. (416) 762-8853

Kompiuteriai skatina kūrybą

Greičiausias skaičiavimo būdas – atmintis

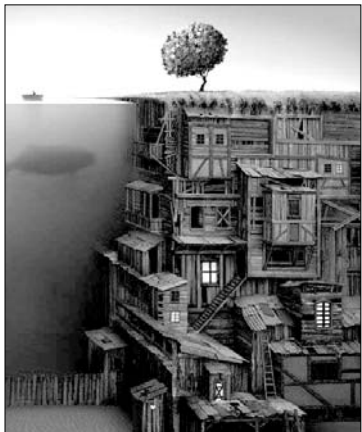
Daugelio mūsų pažintis su skaičiavimu atmintyje prasidėjo nuo klasikinės daugybos lentelės. Ne vienam toks skaičiavimas suteikė daug vargo ir netgi ašarų mokykloje. Šiuolaikiniams moksleiviams aritmetikos užduotis palengvina elektroninės skaičiuotės. Tačiau ar elektronika tikrai pranašesnė už žmogaus galimybes, atliekant aritmetinius veiksmus? Negalima tvirtinti, kad – taip. Tai įrodo jau keletą kartų Baltijos valstybių moksleiviams rengiamas skaičiavimo konkursas *Matmininis*.

Estijoje vykusiame šiemetiniame konkurse absoliučia nugalėtoja pripažinta Gintarė Vaičaitytė, Šakių rajono Geldaidskio vidurinės mokyklos devintokė. Skaičiavimo greičiu ir tikslumu atmintyje pralenkusi elektronines skaičiuotes, ši moksleivė jau antrą kartą apdovanota pagrindine konkurso premija – naujutėliu kompiuteriu. Kaip pripažino pati Gintarė, pirmąjį gautą kompiuterį ji padovanosianti jaunesniajai sesutei. Skaičiuoti smagu mintinai, tačiau kompiuteris praverčia atliekant kitas užduotis

Vietoj teptuko ir drobės – kompiuterio ekranas

Kompiuteris ir jo techninės galimybės – nepakeičiamas įrankis techninei kūrybai, kur praverčia ne tik informa-

cinės technologijos žinios, bet ir vaizduotė, dailės istorija, filosofija ir mokėjimas juos visus sujungti į tariamą meninę tikrovę. Ketvirtajame pasauliniame Skaitmeninio meno draugijos konkurse dvimatis ir trimatis kūrybos nugalėtojų pripažintas Gediminas Pranckevičius už kūrinių *Laikas*. Šiam konkursui buvo pristatyta daugiau kaip 400 kompiuterinių kūrinių iš 65 valstybių.

Pasaulyniame skaitmeninio meno konkurse – 2009 geriausiu pripažintas Gedimino Pranckevičiaus kūrinys *Laikas*

Moksleivio projekte – kosminis miestas

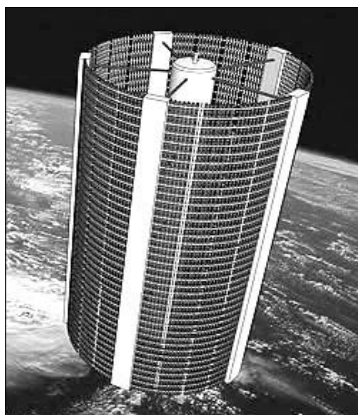
Pasižiūrėjus į šią nuotrauką nelengva įsivaizduoti, kad toks vamzdžio formos statinis gali būti kosmine gyvenvieta. Tačiau Toronto Northern vidurinės mokyklos dvyliktokas Eric Yam sudomino pačios didžiausios kosmoso tyrinėjimo įstaigos NASA mokslininkus savo pasiūlymu. Šešioliketus metus iš eilės jie rengia kon-

JAUNIMO ŽODIS

Kanados lietuviai žygiuoja Vilniuje Lietuvos tūkstantmečio šventės eitynėse Ntr. L. Zubricko

kursą moksleiviams apie kosmoso galimybes, ieškodami netikėtų ir naujų idėjų. NASA vertinimo komisija šiemet Didįjį prizą paskyrė Toronto moksleiviui, sukūrusiam kosminės gyvenvietės projektą. Jame išdėstyti konkretūs pasiūlymai su labai išsamiais paaiškinimais apie gyvenimo ir mitybos sąlygas kosminėje gyvenvietėje, aptartas netgi mokesčių mokėjimas (atrodo, nuo mokesčių negalima pasislėpti netgi kosmose!). Pagal jaunojo projekto autoriaus skaičiavimus suplanuoti to-

Toronto moksleivio sukurtas kosminės gyvenvietės projektas, kuriam paskirta NASA svarbiausioji premija

kiam statiniui reikėtų apytikriai 15 metų, pastatyti – ne mažiau kaip 12, o kosminės gyvenvietės statybos išlaidos siektų daugiau kaip \$500 mln. Kosminiame statinyje galėtų gyventi apie 10,000 gyventojų. Jiems numatytos poilsio ir sporto zonos, netgi šiltnamiai gelėms ir daržovėms.

Šio projekto autorius – pirmasis kanadietis, laimėjęs NASA konkurso svarbiausią apdovanojimą. NASA konkurso premijomis apdovanotos dar kelios Kanados moksleivių grupės. SK

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS

- ▶ KULNO SKAUSMAI
- ▶ PĖDOS SKAUSMAI
- ▶ PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- ▶ NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ▶ ĮAUGĘ NAGAI
- ▶ VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- ▶ SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- ◆ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- ◆ PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- ◆ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAI
- ◆ PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- ◆ STERILŲ ĮRANKIŲ

LIGONIUS PRIIMAME:

352 WILLSON ST.E., ANCASTER, Ont. TEL. (905) 648-9176

affiliated

TEIRAUKITĖS PAS MUS!

RIČARDAS ir RIMA DREŠERIAI

Affiliated Insurance Management Inc.

- ▶ visos draudimo paslaugos – namų, automobilio, komercinės, gyvybės
- ▶ konkurencinės kainos – pritaikysime planą Jūsų reikmėms
- ▶ dėmesingas patarnavimas, lietuviškai arba angliškai

905-845-4201 • 1-888-384-4444

www.affiliatedinsurance.ca • rickd@affiliatedinsurance.ca
344 Lakeshore Road E., P.O. Box 325, Oakville, ON L6J 5A2

SKAUTŲ VEIKLA

LSS Fotografijų konkursas

Lietuvių skautų sąjunga skelbia Fotografijų konkursą. Nuotraukos turi būti iš skautiškos veiklos, sueigos, stovyklos ar iškylas. Nuotrauka turi būti originali ir kitur nerodyta ir neatspausdinta.

Teisėjų komisijos nariai: Jonas Tamulaitis – komisijos

pirmininkas, Algimintas Kezys, Eugenijus Butėnas, Vytenis Lietuvninkas; **Konkurentų kategorijos:** a) 6 metų–10 metų; b) 11 metų–13 metų; c) 14 metų–17 metų; d) 18 metų – 23 metų; **Priimtinos fotografijos:** elektroninės/digital ar tradicinės filmos; dvispalvė ar spalvuota; iki 8" x 10" dydžio;

fotografo-ės vardas, pavardė, adresas, amžius ir nuotraukos data pažymėti atvirkščioje nuotraukos pusėje; konkurentai pateikia ne daugiau kaip tris fotografijas; **Fotografijos bus įvertinamos:** originalumu, kompozicija, meniškumu.

Premijos: kiekvienoje kategorijoje pirmą vietą užėmusi fotografija bus atitinkamai premijuojama; antrą ir trečią vietą užėmusios fotografijos bus atžymėtos pažymėjimais; premijuotos nuotraukos bus atspausdintos *Skautų aide* ateityje. Fotografijas siųsti iki 2009 m. rugsėjo 15 d. adresu: LSS Foto konkursas, c/o: Mr. J. Tamulaitis, 3137 Kenilworth Ave. #1, Berwyn, IL 60402, USA.

Laimėtojai bus paskelbti ir premijos įteikiamos per *Skautų aidą* 85 m. Sukaktuvinį pokylį š.m. lapkričio 14 d. Pasaulio lietuvių centre, Le-mont, IL. Inf.

PRIMENAME, kad ap-rėminti skelbimai, kuriems reikalingas didesnis plotas, priimami vėliausiai iki ket-virtadienio 12 v.d., jeigu no-rima jį skelbti ateinančios savaitės TŽ numeryje.

SU ŠTURMU

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU

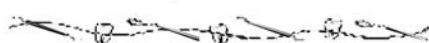
905•271•8781

PETRAS ŠTURMAS

Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington

(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)

Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

AŲA

VITALIUI BALEIŠAI

mirus,

nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną EUGENIJĄ ir
sūnų Edvardą –

Augutė ir Vytas Dubickai

PADĖKA

AŲA

ALDONA GIRČIENĖ

1924-2009

Nuoširdžiai dėkojame Prisikėlimo parapijos klebonui kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, ir diak. K. Ambrozaičiui, atnašavusiems laidotuvių Mišias. Dėkojame diak. K. Ambrozaičiui už maldas prie karsto ir kun. K. Kaknevičiui už apeigas kapinėse. Ačiū visiems, užsakiusiems šv. Mišias mano mamos atminimui, už gėles ir pareikštas užuojautas. Dėkojame D. Radtkei už giesmes šventovėje ir visiems atsilankiusiems.

Liūdinti – dukra Dalia su šeima

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian

1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1

Fondas
Foundation

Tel.: 416-889-5531

Elektroninis paštas: klfondas@on.aibn.com

Jūsų sutelktas pagrindinis kapitalas Fonde per 47 metus
Kanados lietuvių organizacijoms davė 2.38 mln. dol.,
pagalbai Lietuvoje 0.63 mln. dol. bei studentų stipendijoms
Kanadoje ir Lietuvoje 0.40 mln. dol.

Remkime Kanados lietuvių fondą!
Prisiminkime mūsų Fondą gyvybės draudimuose
bei savo testamentuose.

Raštinės darbo valandos: pirmad. ir trečiad. nuo 10 v.r. iki 4 v.p.p.
Telefonas atsakomas nuo pirmad. iki penktad. tarp 9 v.r. ir 5 v.p.p.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.

ROCK OF EUROPE INC.

GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA

(416) 232-1250

83 Six Point Road
(į pietus nuo Bloor, netoli Islington)
Toronto, ON M8Z 2X3

MARGUTIS Parcels

4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042

Sekantis siuntimas LAIVU į Vilnių
2009 m. rugpjūčio 5 ir 19 d.d.

Sekantis siuntimas LĖKTUVU į Vilnių
2009 m. rugpjūčio 5 ir 19 d.d.

Visi paketai turi būti į mūsų pagr. raštinę
PRISTATYTI iki NURODYTŲ DATŲ

Tel: (416) 233-4601

\$3.00*
off

COUPON
for 1 parcel

\$3.00*
off

* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

“Draugo” šimtmetis Vilniuje

JAV leidžiamo lietuvių dienraščio *Draugas* šimtmečio jubiliejus paminėtas Vilniuje. *Draugo* redakciją ir dienraščio bendradarbius pagerbė prezidentas Valdas Adamkus, jubiliejiname vakare pristatyta knyga *Draugui - 100. Už tikėjimą ir lietuviybę*. Seniausio lietuvių išeivijos dienraščio siela – *Draugo* fondo tarybos pirmininkė ir leidinio tarybos direktorė, jubiliejinės knygos sudarytoja Marija Bareikaitė-Remienė sako, kad šimtą metų be pertraukų lietuvių Čikagoje leidžiamas *Draugas* dirbo už tikėjimą ir lietuviybę.

“Pirmasis *Draugo* numeris buvo išleistas 1909 metų liepos 12 dieną Pensilvanijoje, kur tuo metu buvo didžiausi lietuvių telkiniai. Pirmuoju redaktoriumi buvo pakviestas gabus žurnalistas, žinomas publicistas kun. Antanas Kaukas. Leidėjai į *Draugo* puslapius sudėjo paliktos Tėvynės meilę, žinias ir visa, ką jie buvo palikę Lietuvoje. Per šimtą metų dienraščio lygis buvo labai nevienodas, redakcija turėjo prisitaikyti prie skaitytojų lygio, jų išsilavinimo”, – pasakojo M. Remienė. Jos teigimu, nuo pat pirmojo numerio “Draugo” leidėjams rūpėjo tautiečių dvasiniai ir tautiniai reikalai, Lietuvos likimas. *Draugas* ir dabar ištikimas savo tautai, dvasiškai turtingas, kultūringas laikraštis, ko nerandame kituose

lietuviškuose laikraščiuose nei Amerikoje, ir, gaila, nei Lietuvoje”, – teigė kalbėtoja.

Sveikindamas *Draugo* redakciją ir skaitytojus, prezidentas V. Adamkus prisiminė savo pirmąją pažintį su mediniame namuke Čikagoje tuomet veikusia *Draugo* redakcija 1950 metais, neseniai jam tik atvykus į JAV. *Draugą* galima būtų pavadinti nepamainomu, niekur nepasiduodančiu, be kompromisų kovotoju už Lietuvos laisvę. *Draugas* buvo ta siela, kuri išeivijai ir visai emigracijai niekad neleido suabejoti dėl apsisprendimo laisvai gyventi ir laisvai kovoti už lietuviybę”, – kalbėjo V. Adamkus.

Išsamią *Draugo* šimtmečio kelio istoriją susirinkusiems išdėstė istorikas profesorius dr. Juozas Skirius, Kauno arkivyskupo metropolitito Sigito Tamkevičiaus sveikinimą perdavė kun. Ričardas Doveika. Lietuvių Čikagoje jau šimtas metų leidžiamas dienraštis *Draugas* – seniausias be pertraukos einantis periodinis leidinys ne tik už Lietuvos ribų, bet ir pačioje Lietuvoje. *Draugas* pradėtas leisti kaip katalikiškas laikraštis, redaguotas kunigų ir daugelį dešimtmečių globotas Marijonų vienuolijos.

Dienraščio 100-mečio proga Lietuvoje išleistoje daugiau kaip 500 puslapių gausiai iliustruotoje knygoje *Draugui*

– 100. Už tikėjimą ir lietuviybę pateikiama laikraščio leidimo istorija, prisimenami žmonės, kurie jį leido, rašė, redagavo, rinko aukas.

Jubiliejinės knygos straipsnių autoriai – žurnalistai, bendradarbiai, mokslininkai, redaktoriai, skaitytojai. 12 puslapių apimties laikraštis *Draugas*, redaguojamas vyriausiosios redaktorės Dalios Cidzikaitės, išsina penkis kartus per savaitę – nuo antradienio iki šeštadienio. Kiekvieną šeštadienį kartu su *Draugu* išleidžiamas ir 12 puslapių priedas *Menas, literatūra, mokslas*.

Draugas skelbia straipsnius politinėmis, ekonominėmis, religinėmis, visuomeninėmis, kultūrinėmis temomis, pateikia renginių aprašymus, fotografijas, knygų recenzijas, Lietuvos agentūrų žinias, pranešimus. Savaitinės skiltys skiriamos organizacijų (skautų, ateitininkų ir kt.) veiklai, lietuvių telkiniams įvairiose JAV ir kitose vietovėse, sporto, sveikatos patarimams, kulinarijai, sodininkams, skaitytojų laiškam ir nuomonėms.

Taip pat leidžiamas periodinis puslapis, skirtas vaikams. *Draugas* skaitomas ne tik Šiaurės Amerikoje, bet siunčiamas į Pietų Ameriką, Europą, Australiją. Nemažai jo egzempliorių pasiekia ir Lietuvą. (LGITIC)

Bloor West Village
DENTAL CARE

Dr. J. Birgiolas

Dr. S. Dubickas

Dr. I. Matiu

2373 Bloor St. West

Tel. (416) 763-5677

KESMINAS
ART STUDIO

PAMINKLAI

- ♦ granitas, bronzos, medis
- ♦ nemokami paminklų projektai, konsultacijos
- ♦ skulptūros (paminklinės ir dekoratyvinės)

Telefonas **(905) 510-4707**

El.paštas: kkesminas@hotmail.com

Turner & Porter

LAI DOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE

ir
MISSISSAUGOJE

MILMANTAS Immigration & Translation Services

Teikia paslaugas imigruojant į Kanadą pagal: kvalifikuotų darbuotojų, verslo, šeimos narių laidavimo, H & C bei auklių ir prižiūrėtojų programas

Ir kitas imigracines paslaugas: gaunant studento vizas, darbo leidimus ir garantus, paduodant pilietybės ir nuolatinio gyventojo statuso pareiškimus

Verčia dokumentus iš anglų į lietuvių ir iš lietuvių į anglų kalbą

DALIA MILMANTAS, CSIC, licencijuota Kanados imigracijos konsultantė

T 647 342 7301 || F 647 435 7528 || dmilmantas@rogers.com

Darbo patirtis imigracijos srityje nuo 1999 m. || Galime konsultuoti vakarais ir savaitgaliais

ROYAL LEPAGE

Namą ar butą perkant,
parduodant Jums sąžiningai
patarnaus ir patars

DAIVA DALINDA

B.A. broker

Įstaigos – 416-236-1871
Namų – 416-763-7297

Tinklalapis: www.dalindateam.com

NEMOKAMAS ĮKAINAVIMAS. PO 30 METŲ PATIRTIES,
PADĖKOJANT LIETUVIAMS, SPECIALI NUOLAIDA

Jūsų paslaugoms atidaryta antra – nauja stomatologinė klinika

Dr. Gintarė Sungailienė

(905) 271-7171

115 Lakeshore Road E.
Mississauga, ON L5G 1E5
www.watersidedental.ca

(905) 785-3900

104-3945 Doug Leavens Blvd.
Mississauga, ON L5N 0A5
www.9thlinedental.ca

Whittamore's FARM
Your Farm in the City

FRESH Sweet Ontario Raspberries Pick Your Own

Also...
♦ Black Currants ♦ Yellow Beans
♦ Red Currants ♦ Green Beans
♦ Peas

Pick Your Own Hours
Monday to Friday 8:00 am to 8:00 pm
Saturday & Sunday 7:00 am to 4:00 pm

8100 Steeles Ave. East, Markham
905-294-3275
www.WhittamoresFarm.com

SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

Dabar yra geriausias
laikas pirkti
NEKILNOJAMO
TURTO
NUOSAVYBĘ.
ŠIANDIENĄ
YRA
PIRKĖJŲ RINKA!
SKAMBINTI

TEODORUI STANULIUI, broker
RE/MAX WEST REALTY tiesiog 416-879-4937
ar į namus 416-231-4937

SKAITYTOJAI PASISAKO

SVEIKINIMAS

Gerbiami Tėviškės žiburių
leidėjai,

Jūsų TŽ jubiliejaus proga
nuoširdžiai jus sveikiname ir
linkime jums visiems ir toliau
sėkmingai prižiūrėti, kad Tėviš-
kės žiburiai niekad neužgestų!
Pagarbiai jūsų,

Laimutė ir Algirdas
Stepaičiai

Tūkstantmečio dainos muzikos albume

Tūkstantmečio tautiečių
susitikimui skirta muzikos fies-
ta – Meeting Point pasibaigė. Į
sceną kilo laiko patikrinti sce-
nos virtuozei, tarp kurių legen-
dinė grupė “Bix”, charizmatiš-
kieji “Saulės klišas”, visuomet
besišypsanti Veronika Povilio-
nienė, žiūrovus be didelių pa-
stangų užvedantys “In Culto”
vyrukai, nenuilstantis scenos
veteranas Stasys Povilaitis ir kt.

Muzikos autoriai ir atlikė-
jai bei festivalio organizatoriai
atsisveikina iki kitų kartų. O
prekyboje jau pasirodė kom-
paktinis diskas, į kurį sudėtos
visos gražiausios tūkstantmečio
dainos, tarp kurių ir *Tautiška
giesmė, Ant kalno mūrai, Trys
milijonai, Laisvė*. Neabejotinai
muzikinis diskas “Lietuvos
tūkstantmečio dainos” taps ne
tik puiki dovana kiekvienam
tautiečiui, bet ir unikalią vertę
turinti kiekvieno tikro lietuviio
būtiną muzikos kolekcijos dalis.

“Tokio muzikinio rinkinio
Lietuva dar nematė ir neregė-
jo”, – vieningai sutaria atlikė-
jai, kurių kūriniai papuoš išlie-
kamąją vertę turėsiančią tūks-
tantmečio simbolį. Kiekviena-
me jubiliejiname diske bus įdė-
tas ir gabalėlis gintaro iš Balijos
jūros. Inf. (www.1000cd.lt)

ATLIEKAME visus vidaus ir
išorės remonto darbus. Dažo-
me, dedame grindis, plyteles.
Mūrininko darbai – plytos, ak-
muo. Skambinti Vytautui tel.
905 272-2016 arba 647 400-
1153 (cell).

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parū-
pinu keliaujantiems į užsienį ir
atvykstantiems į Kanadą. Skam-
binti Mariui Rusinui tel. 416
588-2808 ext. 26 dienos metu.

GALVOJATE PIRKTI AR PARDUOTI?
VERTA PASITARTI SU AGENTU!

Alvija Zarembaitė

Sales Representative

416-461-9900

416-461-9270 (Fax)
azarembaite@trebnet.com
840 Pape Avenue
Toronto ON M4K 3T6

www.royallepageurbanrealty.com

*Not intended to solicit properties currently listed for sale

Urban Realty

Brokerage, Independently
Owned & Operated

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE LAW FIRM

- ♦ asmeninės žalos, atsiradusios ryšium su kūno sužalojimu, išieškojimas
- ♦ imigracija į Kanadą
- ♦ testamentų sudarymas
- ♦ palikimų tvarkymas
- ♦ nekilnojamo turto pirkimas/pardavimas
- ♦ konsultacijos Lietuvos respublikos teisės klausimais

295 The West Mall, 6th Floor, Toronto, ON M9C 4Z4

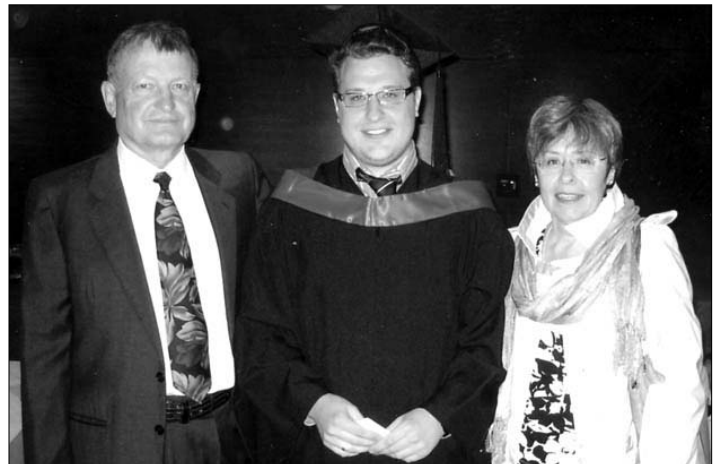
Tel. 416 236-3060 Fax 416 236-1809

Tinklalapis: www.pacelawfirm.com El. paštas: lawyers@pacelawfirm.com

INA RUDINSKAITĖ su tėvais Rimu Rudinsku
ir notare Rūta Pocauskaite

Ina gimė 1981 m. Montrealyje. Lankė “Sacred Heart School of Montreal” ir, vietoj CEGEP, 12-tąjį “Lower Canada College” skyrių. Wolfeville, Nova Scotia studijavo “Acadia University”, kurį baigė Bachelor of Business Administration laipsniu. Po metų darbo Toronto “Ipsos Reid” firmoje išvyko į Australiją, kur baigė teisės studijas (Juris Doctor) Bond universitete, Gold Coast. Grįžusi į Torontą parašė “Federated Law Societies of Canada” ir Ontario Bar egzaminus ir, atlikusi dešimties mėnesių praktiką (articling), birželio 18 d. buvo priimta į Ontario Bar. Dabar dirba Toronto Roy, Elliot, O’Connor firmoje, kuri specializuojasi “Class action lawsuits” ir “complex commercial litigation”. Ina neseniai susižiedavo su studijų draugu kolega Alexander Rivard, kuris tapo advokatu tą pačią dieną, kaip ir Ina. Ina lankė liuanistinę mokyklą, buvo aktyvi bendruomenės narė. Laisvai kalba lietuvių, anglų ir prancūzų kalbomis. Ji yra Reginos ir a.a. Stasio Pocauskų bei Godos ir a.a. Prano Rudinskų vaikaitė.

TOMAS RUDINSKAS su tėvais Rimu Rudinsku
ir notare Rūta Pocauskaite

Tomas Rudinskas gimė 1983 m. Montrealyje. Mokėsi “Lower Canada College” ir Marianopolis CEGEP. Kingstone, ON, studijavo Queen’s universitete, kurį baigė “Honours Political Science” bakalauro laipsniu. Nuo mažens Tomas mėgo buruoti ir, būdamas Kingstone, World Laser II čempionate laimėjo vienuoliktą vietą pasaulyje. “University of Alberta” studijavo teisę ir birželio 5 d. baigė trejų metų kursą LLB teisės laipsniu. Šiuo metu jis ieško vietos atlikti praktiką (articling) Otavoje ir įsigyti advokato teises. Jis lankė liuanistinę mokyklą, kalba anglų, prancūzų ir lietuvių kalbomis. Tomas yra Reginos ir a.a. Stasio Pocauskų bei Godos ir a.a. Prano Rudinskų vaikaitis.

Golfo turnyras

2009 m. Š. Amerikos lietuvių individualias ir komandines golfo pirmenybes rengia Čikagos lietuvių golfo klubas 2009 m. rugsėjo 5-6 d.d., Indiana National Golf Club at Swan Lake, Plymouth, IN. Informuoja: Linas Čepelė, tel. 630 460-5588; el.paštas: lcepele@hotmail.com, arba Rytas Kleiza, tel. 815 258-3170; el. paštas: kleiza@comcast.net, tinklalapis: www.clgk.org. Registracijos terminas – iki rugpjūčio 12 d. Inf.

Prašo pagalbos

Indijoje dirbantis misionierius kun. Paul Cruz prašo rašiklių, pieštukų, Rožinių, vartotų kortelių, žurnalų bei kitų daiktelių, tinkančių vaikų užsiėmimams. TŽ pasiekusiam laiškelyje jis rašo, kad jo aplinkoje gyvena apie 5000 vaikų, veikia trys mokyklos. Aukotojus prisimena savo maldose. Adresas: Fr. Paul Cruz, Kottiyam Post Office, Kollam – 691571, Kerala-India.

TORONTO

Anapilio žinios

• Vasaros sekmadieninėms Mišioms Lietuvos kankinių šventovėje lomkose padėtos knygelės su Mišių atsakais ir keliomis visiems žinomomis giesmėmis. Skatiname visus Mišių dalyvius balsiai atsakinėti, kartu giedoti ir nelikti tikrai Mišių Aukos stebėtojais.

• Rugpjūčio 7 yra pirmasis mėnesio penktadienis. Tą dieną Lietuvos kankinių šventovėje Mišios bus ir 3 v.p.p., o po Mišių Šventoji Valanda prie išstatyto Švenčiausiojo.

• Newmarket, ON, mirė buvusi Stayner miestelio gyventoja a.a. Liuda Jonelienė, 92 m. amžiaus. Palaidota Šv. Jono lietuvių kapinėse liepos 24 d.

• Rugpjūčio 23, sekmadienį, parapijiečiai kviečiami dalyvauti metinėse lietuvių pamaldose Midlande. Iškilnės bus pradėdamos lauke prie Kanados kankinių šventovės 2.30 v. p.p. Kryžiaus kelio ėjimu. Išpažinčių bus klausoma nuo 2 v. p.p. Iškilmingos Mišios šventovėje – 3 v.p.p. Po Mišių bus eiseną prie lietuviškojo kryžiaus, pastatyto Lietuvos kankinių garbei. Maldos ten bus užbaigiamos Lietuvos himnu. Autobusas tą dieną į iškilmes išvažiuos iš Hamiltono 10.45 v.r. ir sustos paimti maldininkų prie Prisikėlimo šventovės Toronte 11.45 v.r. Norintieji važiuoti autobusu prašomi kuo greičiau registruotis pas Reginą Choromanskę tel. 905 527-6440 arba Prisikėlimo parapijoje tel. 416 533-0621. Kaina autobusu \$15.

• Mišios: Delhi, Šv. Kazimiero šventovėje – rugpjūčio 1 – 3 v.p.p. už Vandą Lapienienę; rugpjūčio 8 – 3 v.p.p. už Jocų giminės gyvus ir mirusius; rugpjūčio 15 – 3 v.p.p. už a.a. Petrą Pekarskienę; rugpjūčio 22 – 3 v. p.p. už a.a. Oną Vėžauskienę (III metinės); Vasagoje – rugpjūčio 2 – 10.30 v.r. už a.a. Justiną Hiršą; rugpjūčio 9 – 10.30 v.r. už a.a. Renatą Jackie- nę (III metinės); rugpjūčio 16 – 10.30 v.r. už a.a. Igną ir Boleslovą Liegius; rugpjūčio 23 – 10.30 v.r. už a.a. Elzbieta ir Joną Valantiejus; Anapilyje – rugpjūčio 2 – 10 v.r. už a.a. Juožą Jurkų; rugpjūčio 9 – 10 v.r. už Puniškų šeimos mirusius; rugpjūčio 16 – 10 v.r. už a.a. Jurgį Dementavičių (XXX metinės); rugpjūčio 23 – 10 v.r. už a.a. Leoną Rimkų.

PLATINU LIETUVIŠKUS periodinius leidinius. Suprantu, kad kartais pasiilgstama lietuviško žodžio, tad siūlau savo paslaugas. Kontaktinis el. paštas: galimybė1@gmail.com

Neringa

Prisikėlimo parapijos žinios

• Šis penktadienis yra mėnesio pirmasis. Pirmą mėnesio penktadienį parapijos šventovė 7 v.v. vyksta Mišios ir šv. Valanda su palaiminimu. Išpažinčių klausoma prieš Mišias. Sekmadieniais prieš kiekvienas Mišias yra klausoma išpažinčių tol, kol yra einančių.

• Liepos 27 d. palaidota a.a. Juzefa Kriščiūnienė, 87 m. Paliko sūnus Antaną ir Vyta su šeimomis. Lietuvoje mirė a.a. Jonas Rugainis, Jono Rugainio tėvelis ir a.a. Janina Klamaitienė, Vyto Bubelio pusseserė.

• Yra mirus a.a. Janina Empakerienė, 83 m. Jos laidotuvės vyks rugpjūčio 14-15 d.d. Turner/Porter laidotuvių namuose, York kopyčioj, Bloor gatvė. Maldos prie karsto bus rugpjūčio 14 d., 8 v.v., laidotuvių Mišios rugpjūčio 15 d., 10 v.r. Paliko sūnų Donatą Kalifornijoje ir brolių Vyta Noreiką Baltimore, MD, su šeimomis.

• Santuokai ruošiasi: Tomas Jonaitis su Julija E. Puodžiukaite ir Mark J. Juška su Lynn J. McKenna.

• Šį sekmadienį, rugpjūčio 2, veiks parapijos biblioteka nuo 10 v.r. iki 12 v.d. Bibliotekai vadovauja Gitana Judvytė.

• Vykti į Midlando Kanados kankinių šventovę rugpjūčio 23 d. autobuse dar yra šešios vietos. Ten rugpjūčio 23 d. vyks Lietuvos kankinių paminėjimas su Kryžiaus keliu 2.30 v.p.p., Mišiomis 3 v.p.p. Po Mišių, su procesija nuėjus prie lietuviško kryžiaus, bus sukalbėta malda į Lietuvos kankinius, sugiedota *Marija, Marija* giesmė, ir dienos programa bus užbaigta su Lietuvos himnu. Autobusas nuo parapijos išeis 12 v.d. ir grįš prieš 7 v.v.

• Šį šeštadienį, rugpjūčio 1, baigiasi antroji parapijos vaikų stovykla. Dar viena stovykla bus jaunų šeimų su vaikais, kuri vyks rugpjūčio 23-29 d.d.

• Mišios sekmadienį, rugpjūčio 5: 8 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; 9 v.r. už a.a. Joną Genį; 10.45 v.r. už a.a. Petrą Babinską, už a.a. Barborą Mariją Štendeliene ir už a.a. Mariją Litvinienę; 12.15 v.d. už a.a. Kostą, Antaną, Juožą, Gabrielę Tamkevičius.

JOTVA CONSTRUCTION. Atlieka staliaus, vidaus sienų (dry-wall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, "plumbing" darbus. Skambinti Algiiui tel. 905 824-9821 arba 416 882-8531.

Išganytojo parapijos žinios

• Šį sekmadienį, rugpjūčio 2, "Civic Holiday" savaitgalį, pamaldų nebus.

• Kitos pamaldos su Šv. Komunija vyks sekmadienį, rugpjūčio 9, 11.15 v.r., kurias ves klebonas.

XXXVI Kanados Lietuvių dienos vyks spalio 9-11 dienomis Toronte ir Mississaugoje. Organizacinis komitetas kviečia lietuvių kilmės įvairių sričių menininkus dalyvauti rengiamose parodose. Šiuo reikalu prašome kreiptis į Kęstutį Kesminą tel. 905 510-4707, el.paštas: kkesminas@hotmail.com arba į Angelę Adomaitytę-Biondi tel. 416 825-9519, el.paštas: dnabiondi@gmail.com.

Chorvedžiai yra kviečiami į IX Dainų šventės Toronte paruošiamąjį seminarą, vadovaujamą Ritos Klorienės ir globojamą Dalias Viskontienės, "Dainavos" stovyklavietėje (už Detroito) rugpjūčio 20-23 dienomis. Bus pristatytas šventės repertuaras, pradėti pasiruošimo darbai. Dalyvaus ir "Cleveland Orchestra Youth Chorus" vadovas Frank Bianchi. Daugiau žinių rasite tinklalapyje www.dainu.svente.org.

AUKOS

A.a. Aldonos Girčienės atminimui duktė Dalia Stas su šeima *Tėviškės žiburiams* auoko \$100.

Windsoro lietuvių Šv. Kazimiero parapija, po daugelio metų sustabdydama savo veiklą, išdo likutį išdalina lietuviškiems reikalams. Už paskirtą auką *Tėviškės žiburiams* – \$100 savaitraščio leidėjai nuoširdžiai dėkoja.

DĖMESIO

MIELI SKAITYTOJAI!

Šis yra *Tėviškės žiburių* paskutinis numeris prieš atostogas.

Po atostogų pirmas numeris išeis rugpjūčio 25 d.
Redakcija ir administracija veiks nuo rugpjūčio 17 d.

MIRTIES PRANEŠIMAS

A.a. PRANCIŠKA MATULYTĖ-NORUŠIS

(1918-2009) mirė š.m. liepos 12 d. "Wyndham Manor Nursing Home", Oakville, ON. Šv. Mišios už jos sielą ir pelelų laidojimas bus ketvirtadienį, rugpjūčio 6, 2 v.p.p. Anapilyje.

MONTREALQUE

Ansamblis "Tango &" iš Pasvalio pasirodys *Festival international de théâtre de Mont-Laurier* š.m. rugsėjo 10 d. 4.30 v.p.p. Programoje – vaidinimas *I WILL* (lietuvių kalba) su šokiais. Kaina \$10. Daugiau informacijos galite rasti <http://www.doub.ledefi.qc/festi/index.htm>. Montrealio lietuvių kredito unija LITAS organizuoja išvyką į Mont-Laurier ir padengs autobuso nuomos išlaidas. Autobusas išvyks nuo Aušros Vartų šventovės 12 v.d. Kelionė truks maždaug 2½ val. Bus proga apžiūrėti Mont-Laurier, pamatyti vaidinimą, pabendrauti su ansambliciais ir pavakarieniauti. Planuojame grįžti Montrealin apie 10.30 v.v. Prašome registruotis pas Arūną Staškevičių, telefonas 450 347-0583, el.paštas astaskev@primus.ca.

Aušros Vartų parapija

Aušros Vartų parapijos klebonas kun. G. Mioldažis išvyksta į Lietuvą rugpjūčio 10 d. Šv. Mišių tvarka Aušros Vartų parapijoje nuo rugpjūčio 11 d. iki rugsėjo 8 d.: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais šv. Mišių nebus. Antradieniais ir ketvirtadieniais – 10 v.r.; šeštadieniais 5 v.p.p.; sekmadieniais 8.30 v.r. ir 11 v.r. Laidotuvių atveju – Mišios sutartu laiku.

Dailininko Gyčio Vazalinsko tapybos paroda "John Vazalinskas – Just one of those things" vyks š.m. rugsėjo 10-15 d.d. Galerie Ouest – 37, rue Saint-Thomas, Sainte-Anne-de-Bellevue

miestelyje, Montrealio salos vakaruose. Smulkesnių žinių ir nurodymų, kaip pasiekti galeriją, galima rasti tinklalapyje www.galeriequest.ca. Ketvirtadienį ir penktadienį paroda vyks nuo 12 val. iki 9 v.v., o nuo šeštadienio iki antradienio nuo 12 val. iki 5 v.p.p. Atidarymas su vaišėmis bus nuo 6 iki 9 v.v., penktadienį, rugsėjo 11. Montrealiečiams gerai pažįstamas dailininkas parodys apie 40 paskutinių naujausių aliejaus kūrinių. Tarp jų bus galima matyti populiarių Montrealio miesto ir įvairių gamtos vaizdų, tapytų vietoje arba dailininko studijoje. Lietuviai, įpratę matyti dailininko kūrinius LITO kalendoriuose, baltiečių ar kitų draugijų meno parodose, kviečiami apsilankyti ir įvertinti platesnį jo kūrybos pristatymą.

Šv. Kazimiero parapija

Šv. Onos atlaidus atšventėm sekmadienį, liepos 26. Kleb. kun. Aloyzas Volskis atnašavo šv. Mišias už gyvas ir mirusias Šv. Onos draugijos nares. Skaitytojai buvo Zigmas Skučas ir Antoinette Brilvičienė. Šv. Onos draugijos komitetas – pirmininkė Helen Kurylienė, Lucy Mikalajūnienė, Aurelia Tusienė ir Angelė Šlekienė – paruošė visiems parapijiečiams skanūs pietus su vynu, visokių sumuštinų, šaltų bulvių, mišrainės, daržovių bei daug skanių pyragų, pyragėlių ir vaisių. Šv. Onos draugija šiemet šventė 98 metų sukaktį. VL

Montrealio Šv. Kazimiero parapijos Šv. Onos draugijos komitetas (viršuje) – (iš k.): Angela Šlekienė, pirm. Helen Kurylienė, Lucy Mikalajūnienė ir Aurelia Tusienė – prie valgių stalo per šv. Onos atlaidus sekmadienį, liepos 26

Ntr. V. Lietuvninkaitės Šv. Kazimiero parapijos Anne Žvingelaitė-Kreivienė (dešinėje), vyriausia parapijietė, buvusi Šv. Elzbietos draugijos pirmininkė ir Šv. Onos draugijos narė, atšventė savo 104 metų gimtadienį liepos 6 d.

Ntr. C. Kreivytės-Gražienės

PUNIA
CONSTRUCTION LTD.
REMONTAI
vidaus ir išorės; 20 metų patyrimas; profesionalus, kokybiškas darbo atlikimas.
Perkant ar parduodant namą verta paskambinti
ALVYDUI GRIGUČIUI
cell: (416) 560-0122
namų: (905) 848-9628

ADAMONIS CASTELLI INSURANCES
LABRECQUE, BROUILLETTE, CASTELLI INC.
1001 SHERBROOKE ST.E., SUITE 555, MONTREAL, QUE. H2L 1L3
TEL: 514-286-1985 FAX: 514-286-1981
Joana Adamonis A.I.B. Petras Adamonis C.I.B.

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija
1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)
Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349